

Vrijetijdsomnibus 2022-2023

Onderzoeksdocumentatie en kwaliteitsanalyse

Luca Janssen

Josien Knops

Joeri Roels

Marleen Wingen

CBS Heerlen
CBS-weg 11
6412 EX Heerlen
Postbus 4481
6401 CZ Heerlen
+31 45 570 60 00
www.cbs.nl

Versiebeheer

Versiehistorie

Versie	Datum	Omschrijving	Auteur
0.1	09-08-2021	Eerste concept	Marleen Wingen
1.0	25-09-2023	Definitieve versie	Marleen Wingen

Actieve distributie per versie

Versie	Distributie
0.1	Luca Janssen, Josien Knops, Joeri Roels
1.0	Externe relatie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1 Doel van dit document	6
1.2 Definities, acroniemen en afkortingen	6
2. Doel, achtergrond en geschiedenis van het onderzoek	7
2.1 Doel en geschiedenis van het onderzoek	7
3. Dataverzameling	8
3.1 Steekproef	9
3.2 Benaderingsstrategie	14
3.3 Vragenlijstontwikkeling	16
3.4 Instructie	18
3.5 Veldwerk	18
4. Verwerken (dataprocessing)	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Controleren en uniformeren waarneemdata	28
4.3 Verrijken	28
4.4 Afleiden	30
5. Responsrapportage	38
5.1 Afbakening respons	38
5.2 Steekproef- en responsverantwoording	38
5.3 Selectiviteit van de respons	39
6. Weging	43
6.1 Weegmodel	43
6.2 Gewichten	43
6.3 Resultaten	44
6.4 Herkomst	45
7. Andere kwaliteitsindicatoren	46
7.1 Missings, geen antwoord op vragen en tellingen	46
8. Plausibiliteitsanalyse	47
8.1 Vergelijking met het voorafgaande jaar van dit onderzoek	47
9. Conclusie kwaliteitsanalyse	52
10. Opgeleverde producten	53
10.1 Microbestanden	53

11. Referenties	54
12. Bijlage I – Algemene beschrijving dataprocesing	55

1. Inleiding

1.1 Doel van dit document

In dit document wordt verslag gedaan van het onderzoek Vrijtijdsomnibus 2022-2023. De voorbereiding, dataverzameling en verwerking van de gegevens werden gedocumenteerd. Dit document dient als naslagwerk voor onderzoekers die meer inzicht wensen in de achtergronden van het onderzoek en in het tot stand komen van de analysebestanden.

In hoofdstuk 2 wordt het doel, achtergrond en geschiedenis gemeld. Daarna wordt in hoofdstuk 3 uitgebreid ingegaan op de dataverzameling. Hoofdstuk 4 gaat over de uitzonderingen in de verwerkingsstraat die voor dit onderzoek zijn toegepast. In de bijlage staat de standaard verwerkingsstraat gemeld.

Tevens wordt in deze notitie op enkele kwaliteitsaspecten van het onderzoek ingegaan. In hoofdstuk 5 komt allereerst de non-responsanalyse aan de orde. Daar wordt nagegaan in hoeverre er sprake is van selectiviteit in de respons naar achtergrondkenmerken. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de weging.

In hoofdstuk 7 worden naar de andere kwaliteitscriteria gekeken. Hier komen de gegevens over bijvoorbeeld het aantal keer dat geen antwoord is gegeven en eventuele inconsistenties aan de orde.

Daarna wordt in hoofdstuk 8 naar de plausibiliteit gekeken, door de gegevens met eerdere jaren te vergelijken. Tot slot volgen enkele conclusies die uit deze analyses getrokken kunnen worden (hoofdstuk 9).

1.2 Definities, acroniemen en afkortingen

Begrip	Omschrijving
VTO	Vrijtijdsomnibus
Cawi	Computer assisted web interviewing (internet waarneming)
Capi	Computer assisted personal interviewing (face-to-face waarneming)
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
BRP	Basisregistratie Personen

2. Doel, achtergrond en geschiedenis van het onderzoek

2.1 Doel en geschiedenis van het onderzoek

Het onderzoek Vrijtijdsomnibus (VTO) wordt sinds 2012 tweejaarlijks gehouden en werd tot en met 2018/2019 uitgevoerd in samenwerking tussen CBS en SCP. Vanaf VTO 2020 wordt het onderzoek door het CBS uitgevoerd in samenwerking met de ministeries OCW en VWS.

Het onderwerp van het onderzoek VTO bestaat uit de kernthema's cultuurparticipatie en sportbeoefening. Het onderzoek stelt basisvragen over interesse, bezoek en beoefening van beide kernthema's.

De Vrijtijdsomnibus is sinds 10 jaar het standaardinstrument om de cultuurparticipatie onder de Nederlandse bevolking te meten. De uitkomsten van het VTO vormen de belangrijkste bron voor het meten van ontwikkelingen van de cultuurparticipatie en over de resultaten wordt gerapporteerd in beleidsbrieven, Rijksbegrotingen en –jaarverslagen. Ook vormen de uitkomsten een belangrijke bron voor de Cultuurmonitor van de Boekmanstichting.

De kernindicatoren Sport en bewegen zijn in 2014 benoemd door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de stand van zaken op dit terrein duurzaam in de tijd te kunnen volgen. Kwaliteit, vergelijkbaarheid en continuïteit zijn van groot belang. Het VTO onderzoek is voor VWS een belangrijk instrument om te voorzien in enkele Kernindicatoren Sport en Bewegen.

3. Dataverzameling

Het uitgangspunt bij de onderzoeksopzet waren onderstaande randvoorwaarden, die zijn afgeleid op basis van de overeenkomst tussen het CBS en OCW en VWS en de standaard CBS-werkwijze.

- De waarneemperioden van het onderzoek VTO liep van 25 oktober 2022 tot en met 30 april 2023. Er werden in totaal vier cawi porties uitgezet, twee in november en twee in december. Het veldwerk van de capi herbenaderingen van de cawi porties uit november 2022 liepen respectievelijk in januari en februari 2023 en de capi herbenaderingen uit de cawi porties in december 2022 respectievelijk in maart en april 2023.
- De doelpopulatie bestond uit de in Nederland woonachtige personen die 6 jaar en ouder zijn. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, en personen die niet waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) werden niet voor dit onderzoek benaderd.
- De interviews werden verricht in de Nederlandse taal.
- Het onderzoek startte met internetwaarneming, gevolgd door face-to-face waarneming, conform de CBS standaard benaderingsstrategie.
- Het VTO onderzoek werd voor de eerste keer ingeregeld in het nieuwe applicatielandschap Phoenix.
- Bij VTO was sprake van doelgerichte benadering, dit houdt in dat voor de groepen die via Cawi te weinig responderen, de face-to-face waarneming werd ingezet.
- De responswens was 3.000 responsen.
- De inhoud en vraagformuleringen van de VTO vragenlijst werden door OCW, VWS en CBS in overleg vastgesteld.
- Voor VTO werd gebruik gemaakt van een split-half design. De ene helft van de respondenten begon met de vragen over sport; de andere helft met de vragen over cultuur.
- De Capi vragenlijstduur werd ingeschat op gemiddeld 30 minuten.
- Interviewers werden geïnstrueerd via e-learning. De bestaande e-learning- module werd aangepast. OCW en VWS werden betrokken bij de opzet van de instructie. De medewerkers van de CBS-helpdesk werden zodanig geïnstrueerd dat zij vragen van respondenten konden beantwoorden.
- Op de CBS website werden de respondenten geïnformeerd over het onderzoek.
- Er werd een onderzoeksspecifieke folder opgesteld.

- In overleg met CBS, OCW en VWS werden alle enquêtematerialen (t.w. de aanschrijfbrieven, rappelbrieven, de onderzoeksspecifieke folder en de tekst op de website) vastgesteld.
- Aan iedere te benaderen persoon werd vóór de eerste benadering een aanschrijfbrief en een onderzoeksspecifieke folder verstuurd met daarin het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek. Bij de aanschrijfbrief werd ingegaan op het doel van het onderzoek.
- Bij de cawi aanschrijfbrief werd een onconditionele incentive ter waarde van 5 euro bijgevoegd. De cawi brief bevatte een hyperlink, met inlogcode en een gebruikersnummer, die verwees naar de vragenlijst op internet.
- OCW en VWS ontving maandelijks een standaard voortgangsoverzicht met daarin de veldwerkresultaten per maand en totaal.
- Voor zowel de doelgroepgerichte benadering als de weging werd voor VTO 2022 nog gebruik gemaakt van de herkomst variabele westers/niet westers.

3.1 Steekproef

3.1.1 Steekproefkader en doelpopulatie

De doelpopulatie van VTO 2022 bestond uit in Nederland woonachtige personen van zes jaar of ouder in particuliere huishoudens. Dit is geoperationaliseerd als al die personen die stonden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP), die op de eerste dag van de maand van cawi-waarneming zes jaar of ouder waren, en die niet behoorden tot de institutionele bevolking (dit zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen).

Voor VTO 2022 is gebruikgemaakt van het standaard steekproefkader van personen voor onderzoeken met waarnemingsbegin in 2022. Dit kader is afgeleid uit de BRP en bevat circa tien procent van de Nederlandse bevolking.

3.1.2 Steekproefontwerp

Bij VTO 2022 werd capi doelgroepgericht ingezet net als bij de twee voorgaande edities van het onderzoek (VTO 2018 en VTO 2020). Dit houdt in dat de doelpopulatie wordt opgedeeld in (doel)groepen die onderling verschillende herbenaderstrategieën ondergingen: uit groepen met hogere cawi-responskansen werden minder personen herbenaderd en uit groepen met lagere responskansen juist meer. Doel daarvan is een verbetering van de representativiteit van de respons ten opzichte van de populatie door verkleining van de spreiding in responskansen. De variatiecoëfficiënt van de responskans was een maat daarvoor.

De doelgroepenindeling bij VTO 2022 was hetzelfde als die bij VTO 2018 en VTO 2020: er waren zes doelgroepen gedefinieerd op basis van de achtergrondkenmerken herkomst, leeftijd en gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen; zie daarvoor tabel 3.1.2.1. Een steekproefontwerp met doelgroepgerichte capi-herbenadering werd volledig gedefinieerd door de cawi- en capi-uitzettotaal en de fracties per doelgroep waarmee uit de herbenaderbare cawi-

nonrespons voor capi werden geselecteerd. Het ontwerp van VTO 2022 werd dus door acht parameters bepaald.

Tabel 3.1.2.1: Doelgroepen gebruikt bij herbenadering van cawi-nonrespons op VTO.

huishoudens- inkomen	Personen met Nederlandse of Westerse migratieachtergrond				Migr. met niet-W. acht ¹ .
	6-17 jaar	18-54 jaar	55-74 jaar	75 j. of ouder	
kwintielen 1 t/m 3 of onbekend	3	5	4	1	6
kwintielen 4 en 5	2				

Bij de berekening van het ontwerp van VTO 2022 werd gebruikgemaakt van cawi- en capi-realisaties bij VTO 2018. De realisaties van VTO 2020 werden niet gebruikt in verband met een vertekende respons door de COVID-19 pandemie, waardoor onder andere de capi uitbating niet regulier is verlopen. De cawi- en capi-responskansen werden per categorie in de volledige populatie-uitkruising naar herkomst (geen of Westerse migratieachtergrond en niet-Westerse migratieachtergrond), leeftijd (6-17 jaar, 18-54 jaar, 55-74 jaar en 75 jaar of ouder), en inkomen (kwintielen 1 tot en met 3 samen met onbekenden en kwintielen 4 en 5). De cawi-responskansen zijn verlaagd met 3% en de capi-responskansen met 6% wegens in het algemeen teruglopende responsaantallen. Verder is aangenomen dat 3% van de cawi-nonrespons niet kon worden herbenaderd conform het ontwerp van VTO 2018. Het steekproefontwerp werd vastgesteld door minimalisatie van de variatiecoëfficiënt van de responskans (berekend op die uitkruising), onder de volgende randvoorwaarden:

- een eis van 3.000 responsen (geïmplementeerd als een linker grens van het 95%-betrouwbaarheidsinterval van het verwachte aantal responsen gelijk aan die eis); en
- een maximale capi-uitzet van 1.916 personen.

Dit leidde tot een ontwerp met een variatiecoëfficiënt van 0,168 en parameters als in tabel 3.1.2.2.

Tabel 3.1.2.2: Steekproefontwerp VTO 2022; de definiërende parameters zijn dikgedrukt

	totaal	DG 1	DG 2	DG 3	DG 4	DG 5	DG 6
cawi-uitzet (vast /verwacht)	7.284	614	2.997	501	842	1.518	812
cawi-respons (verwacht)	2.449	161	1.262	206	284	411	125
<i>als percentage</i>	33,6%	26,2%	42,1%	41,1%	33,7%	27,1%	15,5%
capi-potentieel (verwacht)	4.687	439	1.682	286	541	1.074	665
capi-selectiefracties (verw./ vast)	0,409	0,511	0,063	0,058	0,350	0,666	1,000
capi-uitzet (vast /verwacht)	1.916	224	105	17	189	715	665
capi-respons (verwacht)	634	105	39	7	73	228	183
<i>als percentage</i>	33,1%	46,8%	36,6%	42,0%	38,4%	31,8%	27,5%
responstotaal (verwacht)	3.083	266	1.301	213	357	638	308
<i>als percentage</i>	42,3%	43,3%	43,4%	42,5%	42,4%	42,1%	38,0%

¹ Migranten met een niet-Westerse migratieachtergrond.

3.1.3 Steekproeftrekking en bewerking

De steekproeven voor VTO 2022 zijn getrokken volgens een gestratificeerd tweetrapsontwerp dat nagenoeg overeenkomt met een naar gemeente gestratificeerde steekproef onder alle personen van 6 jaar en ouder in de gemeentes. Op deze manier heeft iedere persoon van zes jaar of ouder in het kader bij benadering dezelfde kans gehad om in de steekproeven terecht te komen, dit betekent dat de steekproeven zelfwegend waren.

Er zijn twee steekproeven van 4.006 personen getrokken. Tijdens de zogeheten screening zijn daaruit die personen verwijderd wier adresgegevens onvolledig of onbruikbaar waren, of die woonden op een adres dat in dezelfde maand al in een ander regulier onderzoek is geselecteerd of meerdere keren voor VTO is getrokken ofwel behoorde tot die van de institutionele bevolking. De resterende personen zijn vervolgens gesorteerd op postcode, huisnummer, etc., waarna er systematisch 3.642 daarvan voor cawi-benadering zijn geselecteerd. Deze personen zijn verder weer onderverdeeld in twee porties t.b.v. de gesplitste capi-herbenadering van de cawi-uitzetten in november en december.

In tabel 3.1.3.1 is weergegeven hoeveel personen er om welke redenen tijdens de screening uit de steekproeven zijn verwijderd. Daarin is afzonderlijk uitgesplitst naar steekproefportie (november/december) en naar doelgroep.

Tussen de porties was de screeningsuitval vergelijkbaar, maar niet tussen de doelgroepen: de uitval in doelgroep 6 (personen met een niet-Westerse migratieachtergrond) was significant hoger ten opzichte van de uitval in de overige doelgroepen en die in doelgroep 1 (Westerse 75-plussers) was juist significant lager dan in de overige doelgroepen samen. Dit is een bekend patroon: niet-Westerse personen vallen vaker uit vanwege onbruikbare adresgegevens; personen in kleinere huishoudens (e.g. 75-plussers) vallen juist minder vaak uit omdat zij minder huisgenoten hebben die al eerder in een steekproef hebben gezeten. Aangezien de steekproeven voor VTO 2022 10 procent groter dan de uitzetomvang zijn getrokken, waren in beide porties nog ruim voldoende steekproefpersonen voor uitzet beschikbaar na screening. Merk op dat het aandeel van doelgroep 6 in zowel de uitzet alsook de getrokken steekproef opvallend groter was dan verwacht en dat het aandeel van doelgroepen 2 en 3 juist lager was. De oorzaak hiervan is dat bij het ontwerp voor VTO 2022 de verhoudingen in de doelpopulatie hetzelfde zijn gehouden als in VTO 2018 terwijl de verhoudingen in de tussentijd wel veranderd zijn. Dit heeft o.a. gevolgen voor de relatieve aantallen van de nonrespondenten per doelgroep en daarmee, potentieel, ook op de samenstelling van de selecties voor capi.

Tabel 3.1.3.1: Screeningsoverzicht VTO 2022, naar steekproefportie, in totaal en naar doelgroep

	2211	2212	totaal	DG 1	DG 2	DG 3	DG 4	DG 5	DG 6
getrokken	4.006	4.006	8.012	732	3.140	487	890	1.616	1.147
screening	88	85	173	5	53	8	20	28	57
als %	2,2%	2,1%	2,2%	0,7%	1,7%	1,6%	2,2%	1,7%	5,0%
w.v. a1	4	0	4	0	2	0	0	2	0
w.v. a3	0	2	0	0	0	0	0	2	0
w.v. a9	84	83	167	5	51	8	20	26	57
beschikbaar	3.918	3.921	7.839	727	3.087	479	870	1.586	1.090
reductie	276	279	555	58	217	43	57	105	75
als %	7,0%	7,1%	7,0%	8,0%	7,0%	9,0%	6,6%	6,6%	6,9%
cawi-uitzet	3.642	3.642	7.284	669	2.870	436	813	1.481	1.015

a1 eerder in personensteekproef, a3 institutionele bevolking, a9 adresgegevens onbruikbaar

3.1.4 Cawi waarneming

In totaal zijn 7.284 personen benaderd met het verzoek tot deelname aan het onderzoek via internet (cawi), van wie er 2.470 (33,9%) hebben gerepsondeerd; in tabel 3.1.4.1 is dit verder uitgesplitst naar steekproefportie en doelgroep. De respons was in portie 1 1,6% hoger dan in portie 2, maar het verschil was niet significant. De algehele respons bij cawi was iets hoger dan verwacht (33,9% tegen een verwachting van 33,6%). Alleen in doelgroepen 3 (jongeren zonder of met een Westerse migratieachtergrond in huishoudens met lagere inkomens) en 5 (jongere volwassenen zonder of met een Westerse migratieachtergrond in huishoudens met lagere inkomens) was de respons lager dan verwacht (en in doelgroep 5 ook significant lager dan verwacht; in doelgroep 3 is de afwijking net niet significant). In de overige doelgroepen was de respons beter dan verwacht en in doelgroepen 1 en 6 was dit verschil significant.

Tabel 3.1.4.1: Cawi-resultaten VTO 2022, naar steekproefportie met uitsplitsing per maand op basis van de vier capi maanden, in totaal en naar doelgroep

	2211-1	2211-2	2212-1	2212-2	totaal	DG 1	DG 2	DG 3	DG 4	DG 5	DG 6
cawi-uitzet	1.821	1.821	1.821	1.821	7.284	669	2.870	436	813	1.481	1.015
nonrespons	23	44	35	36	138	53	19	7	23	21	15
als %	1,3%	2,4%	2,0%	2,0%	1,9%	7,9%	0,7%	1,6%	2,8%	1,4%	1,5%
weigering	13	20	19	22	74	29	10	3	15	9	8
lang incapabel	2	3	4	3	12	8	1	0	3	0	0
[andere NR]	8	21	12	11	52	16	8	4	5	12	7
cawi-respons	646	618	595	611	2.470	238	1.226	151	310	350	195
als %	35,5%	33,9%	32,7%	33,6%	33,9%	35,6%	42,7%	34,6%	38,1%	23,6%	19,2%
geen respons	1.152	1.159	1.191	1.174	4.676	378	1.625	278	480	1.110	805

3.1.5 Doelgerichte capi herbenadering

Initiële capi-selecties

Na afloop van de cawi-waarneming van elk van de beide steekproefporties zijn uit de herbenaderbare cawi-nonrespondenten doelgroepgerichte selecties gemaakt voor de capi-uitzet. Allereerst zijn die personen verwijderd die zijn overleden of die woonden op een adres buiten het capi-waarneemgebied (i.e. enkele postcodes in de Bijlmer en de Waddeneilanden). Vervolgens is per doelgroep een systematische steekproef getrokken uit de resterende cawi-nonrespons (gesorteerd op postcode, huisnummer, etc.) met de relevante capi-selectiefractie uit tabel 3.1.2.2 als steekproeffractie. Daarnaast is de responsverhogende maatregel met extra capi-uitzet in mei weergegeven in tabel 3.1.5.1. Hierin is te zien dat er extra uitzet is gerealiseerd in doelgroepen 5 en 6.

Tabel 3.1.5.1: Capi-selectie VTO 2022, naar steekproefportie, in totaal en naar doelgroep

	2211-1	2211-2	2212-1	2212-2	2305	totaal
geen respons	1.152	1.159	1.191	1.174	-	4.676
capi-selectie DG 1	27	0	35	38	0	100
capi-selectie DG 2	149	1	3	1	0	154
capi-selectie DG 3	25	40	7	9	0	81
capi-selectie DG 4	20	64	0	2	0	86
capi-selectie DG 5	127	250	227	234	80	918
capi-selectie DG 6	131	124	206	195	146	802
capi-selectie totaal	479	479	478	479	226	2.141

Capi-waarneming

In de periode van januari tot en met april werden 1.915 cawi-nonrespondenten door een capi-interviewer herbenaderd. In totaal werden 494 responsen (25,8%) gerealiseerd. In tabellen 3.1.5.2 en 3.1.5.3 zijn meer details te zien over de verdeling van deze responsen over de periodes en de doelgroepen. Verder werden in mei nog 226 extra personen herbenaderd uit de nog beschikbare cawi-nonrespondenten binnen doelgroepen 5 en 6. Dit leverde 74 respondenten op.

Tabel 3.1.5.2: Capi-resultaten VTO 2022, in totaal en naar waarneemperiode

	totaal	2211-1	2211-2	2212-1	2212-2	2305
capi-uitzet	2.141	479	479	478	479	226
nonrespons	1.375	314	301	304	327	129
w.v. weigering	617	147	152	110	150	58
w.v. taalbarrière	321	59	48	96	75	43
capi-respons	568	124	130	126	114	74
<i>als percentage</i>	<i>26,5%</i>	<i>25,9%</i>	<i>27,1%</i>	<i>26,4%</i>	<i>23,8%</i>	<i>32,7%</i>

Tabel 3.1.5.3: Capi-resultaten VTO 2022, in totaal en naar doelgroep

	totaal	DG 1	DG 2	DG 3	DG 4	DG 5	DG 6
capi-uitzet	2.141	100	154	81	86	918	802
nonrespons	1.375	68	99	35	52	591	530
w.v. weigering	617	35	55	23	33	292	179
w.v. taalbarrière	321	0	5	3	0	99	214
capi-respons	568	27	38	42	28	237	196
<i>als percentage</i>	<i>26,5%</i>	<i>27,0%</i>	<i>24,7%</i>	<i>51,9%</i>	<i>32,6%</i>	<i>25,8%</i>	<i>24,4%</i>

3.1.6 Verhuizingsstrategie

Steekproefpersonen die verhuisd zijn, werden niet herbenaderd.

3.1.7 Dataverzameling in de Bijlmer en op de Waddeneilanden

In heel Amsterdam Zuidoost werd face-to-face waargenomen met uitzondering van sommige adressen in de postcodes 1102, 1103 en 1104. Maandelijks werd door de regiomanager van regio Amsterdam beoordeeld welke steekproefadressen niet aan huis werden benaderd. Het criterium dat daarbij werd gehanteerd was de veiligheid voor de interviewers. In de praktijk kwam het erop neer dat sloopflats, gedeeltelijke sloopflats en een deel van de hoogbouw niet aan huis werden benaderd. In deze gebieden werd voor VTO wel via internet waargenomen. Omdat op de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog en Texel geen interviewers wonen, werd op deze eilanden niet face-to-face geënkquêteerd. Wel werd daar voor VTO via internet waargenomen.

3.2 Benaderingsstrategie

Voor de uitvoering van het onderzoek Vrijtijdsomnibus werd voor het eerst gebruik gemaakt van het applicatielandschap Phoenix. Er werd gestart met een internetwaarneming (cawi), gevolgd door face-to-face waarneming (capi). Bij capi was sprake van doelgroepgerichte benadering. Dit houdt in dat voor de groepen die via cawi te weinig responderen, face-to-face waarneming (capi) werd ingezet. De respondenten die voldoende via Cawi zijn binnengehaald werden minder via Capi benaderd.

Maandelijks werd een steekproef getrokken, dit gedurende twee maanden. De eerste waarneemperiode voor VTO startte op dinsdag 25 oktober 2022. Steekproefpersonen ontvingen een aanschrijfbrief met inlogcodes en een folder met het verzoek om de vragenlijst via internet (cawi) in te vullen. Bij de cawi aanschrijfbrief werd een onconditionele incentive ter waarde van 5 euro toegevoegd. In de brief werd nader ingegaan op het doel van het onderzoek en is aangekondigd dat een face-to-face benadering volgde als geen reactie werd ontvangen van de respondent via internet.

Een week na het versturen van de aanschrijfbrief werd een eerste rappelbrief verstuurd aan de steekproefpersonen die nog niet hadden gerespondeerd. Nog eens een week later werd een tweede rappelbrief gestuurd aan de steekproefpersonen die de vragenlijst nog niet via internet hadden ingevuld.

In verband met capaciteit bij de interviewers werd het capi veldwerk dit jaar verdeeld over vier maanden. Bij het VTO 2018 en 2020 werd het capi veldwerk uitgevoerd in twee maanden. Er werden twee cawi porties uitgezet in november 2022 en twee cawi porties in december 2022.

Het veldwerk van de twee cawi porties in november liepen in de tijd parallel aan elkaar. De twee cawi porties in december liepen eveneens parallel aan elkaar.

In tabel 3.2.1 zijn de data opgenomen waarop de brieven van de internetwaarneming verzonden worden, inclusief de verwachte aantallen.

Tabel 3.2.1: Gegevens over de Cawi-porties VTO 2022

Cawi-portie	Verzend		Bezorg		Sluiten			Vervolgmode
	dag	datum	dag	datum	cawi*	verwacht aantal	dlt	
<i>november 2022</i>								<i>Capi uitzet P1</i>
C1. a	di	25-10-2022	do/vrij	27/28-10-2022		1.821		
C1.1 r1	di	1-11-2022	do/vrij	3/4-11-2022		1.600		
C1.2 r2	di	8-11-2022	do/vrij	10/11-11-2022	9-12-2022	1.300	45 dg	
C2. a	di	25-10-2022	do/vrij	27/28-10-2022		1.821		<i>Capi uitzet P2</i>
C2.1 r1	di	1-11-2022	do/vrij	3/4-11-2022		1.600		
C2.2 r2	di	8-11-2022	do/vrij	10/11-11-2022	9-12-2022	1.300		
<i>december 2022</i>								
C3. a	di	29-11-2022	do/vrij	1/2-12-2022		1.821		<i>Capi uitzet P3</i>
C3.1 r1	di	6-12-2022	do/vrij	8/9-12-2022		1.600		
C3.2 r2	di	13-12-2022	do/vrij	15/16-12-2022	11-1-2023	1.300	43dg	
C4. a	di	29-11-2022	do/vrij	1/2-12-2022		1.821		<i>Capi uitzet P4</i>
C4.1 r1	di	6-12-2022	do/vrij	8/9-12-2022		1.600		
C4.2 r2	di	13-12-2022	do/vrij	15/16-12-2022	11-1-2023	1.300		

*de Cawi porties worden automatisch afgesloten

3.2.1 Face-to-face waarneming (Capi)

Personen die niet gereageerd hadden via internet, zijn face-to-face herbenaderd, conform de CBS benaderstrategie.

Op het moment dat bekend was welke steekproefpersonen het betrof had de uitzet al plaatsgevonden in de maand volgend op de maand waarin de internetwaarneming was gestart. De face-to-face herbenadering kon pas starten in de tweede maand na de maand waarin de internetwaarneming was gestart. Het capi veldwerk werd verdeeld over 4 maanden en wel in januari, februari, maart en april 2023, waardoor de doorlooptijd (behalve de eerste cawi portie) vanuit de cawi- waarneming naar de capi-waarneming langer was.

Het face-to-face bezoek werd vooraf niet per brief aangekondigd. Personen die naar aanleiding van een van de brieven via de CBS-helpdesk of anderszins deelname hadden geweigerd werden niet herbenaderd. Op het moment dat de herbenaderingsporties werden geprepareerd, werd voor de betreffende steekprofeenheden, de mogelijkheid afgesloten om de vragenlijst via internet in te vullen. Hiermee werd voorkomen dat respondenten gelijktijdig via internet en face-to-face reageerden.

Doelgroepgerichte benadering

Voor VTO 2022-2023 was net als bij VTO 2020-2021 gebruik gemaakt van doelgroepgerichte benadering. Dit houdt in, dat voor de groepen die via Cawi te weinig responderen, extra Capi benadering wordt ingezet. De respondenten die voldoende via Cawi waren binnengehaald werden minder via Capi benaderd. Dit is gebeurd via van te voren vastgestelde verhoudingen. Dit komt de spreiding in de respons en daarmee de vertekening van de resultaten ten goede. Bovendien kan doelgroepgerichte benadering tegelijkertijd zorgen voor een daling van de kosten of een vergroting van het responsaantal door efficiënter waar te nemen.

In tabel 3.2.1.1 zijn de start- en einddatum en de aantallen opgenomen van de face-to-face waarneming.

Tabel 3.2.1.1: Gegevens over de capi-porties VTO

capi-portie	startdatum	einddatum	aantal	uit cawi portie
P1	2-1-2023	31-1-2023	479	C1- november
P2	1-2-2023	28-2-2023	479	C2-november
P3	1-3-2023	31-3-2023	479	C3-december
P4	1-4-2023	30-4-2023	479	C4-december

3.3 Vragenlijstontwikkeling

De doelpopulatie bestaat uit de in Nederland woonachtige personen van 6 jaar of ouder. CBS neemt geen vraaggesprekken af bij kinderen onder de 12 jaar. De steekproefpersonen van 6 tot 12 jaar werden daarom benaderd via de ouders/verzorgers. Aan hen werd gevraagd om namens het kind de vragenlijst in te vullen. Steekproefpersonen van 12 tot 16 jaar werden ook via de ouders/verzorgers aangeschreven. Bij deze leeftijdsgroep beantwoordde de steekproefpersoon, indien de ouders/verzorgers toestemming hadden gegeven voor deelname aan het onderzoek, de vragen zelf. Steekproefpersonen vanaf 16 jaar en ouder werden persoonlijk aangeschreven.

De VTO vragenlijst bestaat uit twee delen; een sportdeel en een cultuurdeel. De ene helft van de steekproefpersonen kreeg eerst het cultuurdeel en dan het sportdeel, de andere helft begon met het sportdeel en kreeg vervolgens het cultuurdeel. Deze routing gebeurde o.b.v. een extra steekproefkenmerk, namelijk de VariantCode. In zowel het cultuurdeel als het sportdeel werd er gewerkt met split-half om nieuwe vragen of vraagformuleringen te testen. Ook hiervoor werd de VariantCode gebruikt.

Om de vragenlijst smartphone vriendelijk te maken zijn alle vraag-, antwoord- en instructieteksten grondig bekeken en daar waar mogelijk ingekort. Daarnaast werden een aantal vraagtypes gewijzigd. Zo werd in het cultuurdeel d.m.v. een ja/nee tabel eerst gevraagd of men een plek of evenement had bezocht. Daarna werd (mits van toepassing) pas doorgevraagd naar de frequentie van deze bezoeken.

Tenslotte zijn de verschillen in de cawi en capi vragenlijsten zoveel mogelijk gelijk getrokken.

Cultuur

Het cultuurdeel gaat onder andere over deelname aan verschillende culturele activiteiten. Gevraagd werd hoe vaak men een bezoek heeft gebracht aan diverse voorstellingen of tentoonstellingen, musea, festivals, feesten en beeldende kunst. Vervolgens volgde een aantal vragen over het in de vrije tijd doen van cultureel onderzoek, zoals stamboomonderzoek, het opknappen van historische gebouwen of het naspelen van historische gebeurtenissen. Daarna volgde een aantal vragen over culturele hobby's, zoals een instrument bespelen, toneel spelen of tekenen/schilderen. Het cultuurgedeelte werd afgesloten met een aantal vragen over het volgen van cultuur in verschillende media. Nieuw dit jaar was een tweetal vragen over gamen.

Sport

Het sportdeel bevat vragen over sporten die men beoefent, op wat voor manier (alleen of in groepsverband) en waar men deze sporten beoefende. Vervolgens werd een aantal vragen gesteld, onder andere over de tevredenheid over de locatie waar men sport, en het al dan niet volgen van instructies via (online) filmpjes of een app bij het beoefenen van een sport of het doen van oefeningen. Vervolgens werd gevraagd naar de mening over sport- en beweegmogelijkheden in de buurt. De sportblokken die volgen gaan over vrijwilligerswerk in de sport, het bezoeken van sportwedstrijden, meningen over sport en tot slot een blok over het volgen van sport via diverse media. Nieuw waren vragen over het reizen naar de sportaccommodatie. Daarnaast werden er nieuwe vragen gesteld over het meemaken of getuige zijn van ongewenst gedrag in de sport (bijv. discriminatie). Deze vragen werden split-half gesteld. De helft van de respondenten beantwoordde de oude vraag over wangedrag, en de andere helft beantwoordde de nieuwe vragen.

Bij het afnemen van de vragenlijst in de capi mode werd er door de interviewer gewerkt met antwoordkaarten.

De geschatte gemiddelde face-to-face (capi) vragenlijstduur bedroeg maximaal 30 minuten. De gemiddelde gerealiseerde face-to-face (capi) vragenlijstduur lag met 31,8 minuten, 1,8 minuten hoger dan verwacht. De gemiddelde gerealiseerde internetwaarneming (cawi) was 26 minuten.

De tabellen 3.31 en 3.3.2 geven de gemiddelde gerealiseerde vragenlijstduur weer per modi en per maand, uitgedrukt in minuten.

Tabel 3.3.1: Gemiddeld gerealiseerde cawi vragenlijstduur in minuten naar mode en waarneemperiode

Waarneemperiode	gemiddelde gerealiseerde vragenlijstduur	aantallen	standaarddeviatie
november-22	25,7587	572	12,11494
november-22	25,0778	544	11,78485
december-22	27,0579	543	12,05877
december-22	26,0729	560	12,01871
Totaal	25,9890	2219	12,00931

Tabel 3.3.2: Gemiddeld gerealiseerde capi vragenlijstduur in minuten naar mode en waarneemperiode

Waarneemperiode	gemiddelde gerealiseerde vragenlijstduur	aantallen	standaarddeviatie
januari-23	32,5856	117	13,91627
februari-23	31,7173	127	13,20781
maart-23	32,3555	119	13,74509
april 2023	31,3625	109	14,11239
mei-23	30,6096	66	12,44708
Totaal	31,8395	538	13,54636

De responsen met een verschillende start- en einddatum zijn verwijderd. Daarnaast zijn ook de 2,5% hoogste en laagste vragenlijstduren verwijderd.

3.4 Instructie

De instructie voor de interviewers die werden ingezet vond plaats door middel van e-learning. Alle interviewers kregen een gedrukte handleiding toegestuurd. Interviewers konden via de leeromgeving een e-learning module volgen over de organisatie van het onderzoek en de inhoud van de vragenlijst. In de e-learning module was een toets opgenomen die door interviewers gemaakt moest worden. Om ingezet te kunnen worden voor VTO was met goed gevolg afleggen van de toets een noodzakelijke voorwaarde. Tevens werd er een factsheet gemaakt.

Ten behoeve van dit onderzoek ontvingen alle medewerkers van CCI een interactieve video met quizvragen tussendoor die de CCI-medewerkers moesten beantwoorden om verder te komen in het filmpje, als checkmoment voor zichzelf. Gedurende het veldwerk konden medewerkers van CCI de kennisbank raadplegen.

3.5 Veldwerk

3.5.1 Aanpassingen onderzoeksopzet

Om aan de responswens van 3.000 responsen te voldoen was het nodig om responsverhogende maatregelen in te zetten. In de maand mei werd er een extra Capi steekproef ingezet in de doelgroepen 5 en 6 aangezien in deze groepen de gerealiseerde responsen het meest achterbleven op de vooraf geschatte responsen. De extra Capi steekproef werd niet voorafgegaan door een Cawi steekproef. Het Capi veldwerk werd hierdoor met één maand verlengd.

3.5.2 Realisatie (respons)

Maandelijks werd, na afsluiting van de maandportie een voortgangsoverzicht geleverd met daarin de veldwerkresultaten per maand (in aantallen en procentueel), per doelgroepen en cumulatief. Bij het eindoverzicht werd tevens het spilt half design geleverd, uitgesplitst per mode (in aantallen en procentueel).

In tabel 3.5.2.1 zijn de responsresultaten weergegeven per waarneemperiode en per mode, uitgesplitst naar aantallen en percentages. Onderstaande tabel laat zien dat er in totaal 3.038 responsen zijn behaald, via de internetwaarneming 2.470 responsen en via de face-to-face waarneming 568 responsen.

Tabel 3.5.2.1: VTO 2022 – 2023 begin- en einddatum taak, uitzet, responsaantallen, responspercentages en targetpercentages per veldwerkperiode en totaal

			Veldwerkperiode					
			202211	202211	202212	202212	202305	totaal
Mode	CAWI	Begindatum taak	25-10-2022	26-10-2022	29-11-2022	29-11-2022		25-10-2022
		Einddatum taak	9-12-2022	10-12-2022	11-1-2023	11-1-2023		11-1-2023
		Uitzet	1821	1821	1821	1821		7284
		Respons	646	618	595	611		2470
		Respons %	35,5	33,9	32,7	33,6		33,9
		Target %	33,6	33,6	33,6	33,6		33,6
	CAPI *	Begindatum taak	1-1-2023	1-2-2023	1-3-2023	1-4-2023	1-5-2023	1-1-2023
		Einddatum taak	31-1-2023	28-2-2023	31-3-2023	30-4-2023	31-5-2023	30-4-2023
		Uitzet	479	479	478	479	226	2141
		Respons	124	130	126	114	74	568
		Respons %	25,9	27,1	26,4	23,8	32,7	26,5
		Target %	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0

Er wordt gestreefd naar 3000 volledige responsen. De Capi waarneming is hier gepresenteerd onder de Cawi steekproefmaand.

In de tabellen 3.5.2.2 en 3.5.2.3 zijn de responsresultaten Cawi weergegeven per veldwerkperiode

Tabel 3.5.2.2: Responsresultaten Cawi in aantallen per veldwerkperiode en totaal

	Veldwerkperiode				
	Totaal	202211	202211	202212	202212
Uitgezette steekproef	7284	1821	1821	1821	1821
Geen respons	4676	1152	1159	1191	1174
Non respons	138	23	44	35	36
Verhuisd	30	4	9	11	6
Weigering	74	13	20	19	22
Geen tijd	8	2	5	0	1
Benadergegevens niet correct	0	0	0	0	0
Incapabel/langdurig niet in staat	12	2	3	4	3
Overleden	2	0	0	0	2
Taalbarrière	2	0	2	0	0
Eenheid geblokkeerd	0	0	0	0	0
Kaderfout	0	0	0	0	0
Overige nonrespons redenen*	10	2	5	1	2
Totale respons	2470	646	618	595	611

Tabel 3.5.2.3: Responsresultaten Cawi in percentages per veldwerkperiode en totaal

	Veldwerkperiode				
	Totaal	202211	202211	202212	202212
% Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% Geen respons	64,2	63,3	63,6	65,4	64,5
% Non respons	1,9	1,3	2,4	1,9	2,0
% Verhuisd	0,4	0,2	0,5	0,6	0,3
% Weigering	1,0	0,7	1,1	1,0	1,2
% Geen tijd	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1
% Benadergegevens niet correct	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Incapabel/langdurig niet in staat	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
% Overleden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
% Taalbarrière	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
% Eenheid geblokkeerd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Kaderfouten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Overige nonrespons redenen	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1
% Totale respons	33,9	35,5	33,9	32,7	33,6
% Target	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6

In de tabellen 3.5.2.4 en 3.5.2.5 zijn de responsresultaten Capi weergegeven per veldwerkperiode

Tabel 3.5.2.4: Responsresultaten Capi in aantallen per veldwerkperiode en totaal

	Veldwerkperiode					
	Totaal	202301	202302	202303	202304	202305
Uitgezette steekproef	2141	479	479	478	479	226
Geen respons	198	41	48	48	38	23
wv. Geen contact	122	25	30	37	23	7
wv. Onbewerkt retour	70	16	17	10	13	14
Non respons	1375	314	301	304	327	129
Verhuisd	117	22	27	37	24	7
Weigering	617	147	152	110	150	58
Geen tijd	139	34	31	28	37	9
Overleden	7	2	1	3	0	1
Taalbarrière	321	59	48	96	75	43
Incapabel	56	16	13	13	12	2
Overig	19	1	3	3	8	4
Kaderfout	79	23	21	12	18	5
Onveilig	12	7	3	2	0	0
Afbreuk	8	3	2	0	3	0
Respons	568	124	130	126	114	74

Tabel 3.5.2.5: Responsresultaten Capi in percentages per veldwerkperiode en totaal

	Veldwerkperiode					
	Totaal	202301	202302	202303	202304	202305
% Geen respons	9,2	8,6	10,0	10,0	7,9	10,2
% Geen contact	5,7	5,2	6,3	7,7	4,8	3,1
% Onbewerkt retour	3,3	3,3	3,5	2,1	2,7	6,2
% Non respons	64,2	65,6	62,8	63,6	68,3	57,1
% Verhuisd	5,5	4,6	5,6	7,7	5,0	3,1
% Weigering	28,8	30,7	31,7	23,0	31,3	25,7
% Geen tijd	6,5	7,1	6,5	5,9	7,7	4,0
% Overleden	0,3	0,4	0,2	0,6	0,0	0,4
% Taalbarrière	15,0	12,3	10,0	20,1	15,7	19,0
% Incapabel	2,6	3,3	2,7	2,7	2,5	0,9
% Overig	0,9	0,2	0,6	0,6	1,7	1,8
% Kaderfout	3,7	4,8	4,4	2,5	3,8	2,2
% Onveilig	0,6	1,5	0,6	0,4	0,0	0,0
% Afbreuk	0,4	0,6	0,4	0,0	0,6	0,0
% Respons	26,5	25,9	27,1	26,4	23,8	32,7
% Target	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0

In de tabellen 3.5.2.6 en 3.5.2.7 zijn de Cawi responsresultaten weergegeven per variantcode 1 (sport-cultuur) in aantallen en in percentages.

Tabel 3.5.2.6: Responsaantallen cawi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 1 (sport-cultuur)

	Veldwerkperiode				
	202211	202212	202301	202302	Totaal
Uitgezette steekproef	911	910	911	910	3642
Geen respons	579	572	589	601	2341
Non respons	10	26	17	18	71
Verhuisd	2	6	4	2	14
Weigering	5	12	8	11	36
Geen tijd	2	4	0	0	6
Benadergegevens niet correct	0	0	0	0	0
Incapabel/langdurig niet in staat	1	1	4	1	7
Overleden	0	0	0	2	2
Taalbarrière	0	2	0	0	2
Eenheid geblokkeerd	0	0	0	0	0
Kaderfout	0	0	0	0	0
Overige nonrespons redenen*	0	1	1	2	4
Totale respons	322	312	305	291	1230

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

Tabel 3.5.2.7: Responspercentages cawi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 1 (sport-cultuur)

	Veldwerkperiode				
	202211	202212	202301	202302	Totaal
% Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% Geen respons	63,6	62,9	64,7	66,0	64,3
% Non respons	1,1	2,9	1,9	2,0	1,9
% Verhuisd	0,2	0,7	0,4	0,2	0,4
% Weigering	0,5	1,3	0,9	1,2	1,0
% Geen tijd	0,2	0,4	0,0	0,0	0,2
% Benadergegevens niet correct	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Incapabel/langdurig niet in staat	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2
% Overleden	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
% Taalbarrière	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
% Eenheid geblokkeerd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Kaderfouten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Overige nonrespons redenen	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1
% Totale respons	35,3	34,3	33,5	32,0	33,8
% Target	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

In de tabellen 3.5.2.8 en 3.5.2.9 zijn de face-to-face responsresultaten weergegeven per variantcode 1 (sport-cultuur) in aantallen en in percentages

Tabel 3.5.2.8: Responsaantallen capi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 1 (sport-cultuur)

	Veldwerkperiode					Totaal
	202301	202302	202303	202304	202305	
Uitgezette steekproef	247	229	243	247	101	1067
Geen respons	23	25	23	15	8	94
vv. Geen contact	15	15	20	7	3	60
vv. Onbewerkt retour	8	9	3	7	5	32
Non respons	162	135	157	178	61	693
Verhuisd	13	13	25	11	5	67
Weigering	74	67	52	85	27	305
Geen tijd	19	19	14	14	2	68
Overleden	2	0	2	0	0	4
Taalbarrière	34	17	47	48	24	170
Incapabel	6	4	6	5	0	21
Overig	1	3	2	6	2	14
Kaderfout	7	9	8	8	1	33
Onveilig	4	2	1	0	0	7
Afbreuk	2	1	0	1	0	4
Respons	62	69	63	54	32	280

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

Tabel 3.5.2.8: Responspercentages capi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 1 (sport-cultuur)

	Veldwerkperiode					Totaal
	202301	202302	202303	202304	202305	
% Geen respons	9,3	10,9	9,5	6,1	7,9	8,8
% Geen contact	6,1	6,6	8,2	2,8	3,0	5,6
% Onbewerkt retour	3,2	3,9	1,2	2,8	5,0	3,0
% Non respons	65,6	59,0	64,6	72,1	60,4	64,9
% Verhuisd	5,3	5,7	10,3	4,5	5,0	6,3
% Weigering	30,0	29,3	21,4	34,4	26,7	28,6
% Geen tijd	7,7	8,3	5,8	5,7	2,0	6,4
% Overleden	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,4
% Taalbarrière	13,8	7,4	19,3	19,4	23,8	15,9
% Incapabel	2,4	1,7	2,5	2,0	0,0	2,0
% Overig	0,4	1,3	0,8	2,4	2,0	1,3
% Kaderfout	2,8	3,9	3,3	3,2	1,0	3,1
% Onveilig	1,6	0,9	0,4	0,0	0,0	0,7
% Afbreuk	0,8	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4
% Respons	25,1	30,1	25,9	21,9	31,7	26,2
% Target	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

In de tabellen 3.5.2.10 en 3.5.2.11 zijn de cawi responsresultaten weergegeven per variantcode 2 (cultuur-sport) in aantallen en in percentages.

Tabel 3.5.2.10: Responsaantallen cawi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 2 (cultuur-sport)

	Veldwerkperiode				Totaal
	202211	202211	202212	202212	
Uitgezette steekproef	910	911	910	911	3642
Geen respons	573	587	602	573	2335
Non respons	13	18	18	18	67
Verhuisd	2	3	7	4	16
Weigering	8	8	11	11	38
Geen tijd	0	1	0	1	2
Benadergegevens niet correct	0	0	0	0	0
Incapabel/langdurig niet in staat	1	2	0	2	5
Overleden	0	0	0	0	0
Taalbarrière	0	0	0	0	0
Eenheid geblokkeerd	0	0	0	0	0
Kaderfout	0	0	0	0	0
Overige nonrespons redenen*	2	4	0	0	6
Totale respons	324	306	290	320	1240

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

Tabel 3.5.2.11: Responspercentages cawi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 2 (cultuur-sport)

	Veldwerkperiode				
	202211	202211	202212	202212	Totaal
% Uitgezette steekproef	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% Geen respons	63,0	64,4	66,2	62,9	64,1
% Non respons	1,4	2,0	2,0	2,0	1,8
% Verhuisd	0,2	0,3	0,8	0,4	0,4
% Weigering	0,9	0,9	1,2	1,2	1,0
% Geen tijd	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
% Benadergegevens niet correct	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Incapabel/langdurig niet in staat	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1
% Overleden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Taalbarrière	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Eenheid geblokkeerd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Kaderfouten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
% Overige nonrespons redenen	0,2	0,4	0,0	0,0	0,2
% Totale respons	35,6	33,6	31,9	35,1	34,0
% Target	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

In de tabellen 3.5.2.12 en 3.5.2.13 zijn de face-to-face responsresultaten weergegeven per variantcode 2 (cultuur-sport) in aantallen en in percentages.

Tabel 3.5.2.12: Responsaantallen capi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 2 (cultuur-sport)

	Veldwerkperiode					Totaal
	202301	202302	202303	202304	202305	
Uitgezette steekproef	232	250	235	232	125	1074
Geen respons	18	23	25	23	15	104
wv. Geen contact	10	15	17	16	4	62
wv. Onbewerkt retour	8	8	7	6	9	38
Non respons	152	166	147	149	68	682
Verhuisd	9	14	12	13	2	50
Weigering	73	85	58	65	31	312
Geen tijd	15	12	14	23	7	71
Overleden	0	1	1	0	1	3
Taalbarrière	25	31	49	27	19	151
Incapabel	10	9	7	7	2	35
Overig	0	0	1	2	2	5
Kaderfout	16	12	4	10	4	46
Onveilig	3	1	1	0	0	5
Afbreuk	1	1	0	2	0	4
Respons	62	61	63	60	42	288

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

Tabel 3.5.2.13: Responspercentages capi VTO 2022-2023. Splithalf Variantcode 2 (cultuur-sport)

	Veldwerkperiode					Totaal
	202301	202302	202303	202304	202305	
% Geen respons	7,8	9,2	10,6	9,9	12,0	9,7
% Geen contact	4,3	6,0	7,2	6,9	3,2	5,8
% Onbewerkt retour	3,4	3,2	3,0	2,6	7,2	3,5
% Non respons	65,5	66,4	62,6	64,2	54,4	63,5
% Verhuisd	3,9	5,6	5,1	5,6	1,6	4,7
% Weigering	31,5	34,0	24,7	28,0	24,8	29,1
% Geen tijd	6,5	4,8	6,0	9,9	5,6	6,6
% Overleden	0,0	0,4	0,4	0,0	0,8	0,3
% Taalbarrière	10,8	12,4	20,9	11,6	15,2	14,1
% Incapabel	4,3	3,6	3,0	3,0	1,6	3,3
% Overig	0,0	0,0	0,4	0,9	1,6	0,5
% Kaderfout	6,9	4,8	1,7	4,3	3,2	4,3
% Onveilig	1,3	0,4	0,4	0,0	0,0	0,5
% Afbreuk	0,4	0,4	0,0	0,9	0,0	0,4
% Respons	26,7	24,4	26,8	25,9	33,6	26,8
% Target	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0	33,0

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

3.5.3 Aantal inloggers en afbrekers cawi vragenlijst.

In deze paragraaf is informatie opgenomen met betrekking tot het aantal respondenten die inloggen op de internetvragenlijst en respondenten die de internetvragenlijst vroegtijdig afbreken. Tevens is in deze paragraaf informatie opgenomen of er sprake is van een significant verschil tussen variantcode 1 en 2.

In de tabellen 3.5.3.1 tot en met 3.5.3.4 zijn het aantal ingelogde respondenten en afgebroken Cawi vragenlijsten weergegeven in aantallen en in procenten per variantcode.

Tabel 3.5.3.1: Aantal ingelogd en afgebroken CAWI per veldwerkperiode VTO 2022 in aantallen

	Veldwerkperiode				
	Totaal	202211	202211	202212	202212
Uit te zetten steekproef	3642	911	910	911	910
Ingelogd	1449	381	371	351	346
Afgebroken	205	58	54	41	52

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

Tabel 3.5.3.2: Aantal ingelogd en afgebroken CAWI per veldwerkperiode VTO 2022 in aantallen

	Veldwerkperiode				
	Totaal	202211	202211	202212	202212
Uit te zetten steekproef	3642	910	911	910	911
Ingelogd	1437	376	354	341	366
Afgebroken	189	50	46	48	45

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

Tabel 3.5.3.3: Aantal ingelogd en afgebroken CAWI per veldwerkperiode VTO 2022 in procenten

	Veldwerkperiode				
	Totaal	202211	202211	202212	202212
Uit te zetten steekproef	3642	911	910	911	910
% ingelogd (als percentage van de uitzet)	39,79	41,82	40,77	38,53	38,02
% afgebroken (als percentage van aantal inloggers)	14,15	15,22	14,56	11,68	15,03
% afgebroken (als percentage van de uitzet)	5,63	6,37	5,93	4,50	5,71

a. VariantCode = 1. Eerst sport, dan cultuur

Tabel 3.5.3.4: Aantal ingelogd en afgebroken CAWI per veldwerkperiode VTO 2022 in procenten

	Veldwerkperiode					significantie verschil tussen variantcode 1 en 2 obv Chi-square toetsen
	Totaal	202211	202211	202212	2022120	
Uit te zetten steekproef	3642	910	911	910	911	
% ingelogd (als percentage van de uitzet)	39,46	41,32	38,86	37,47	40,18	Chi-square= 0,083, p = 0,774
% afgebroken (als percentage van aantal inloggers)	13,15	13,30	12,99	14,08	12,30	Chi-square = 0,606, p = 0,436
% afgebroken (als percentage van de uitzet)	5,19	5,49	5,05	5,27	4,94	Chi-square = 0,687, p = 0,407

a. VariantCode = 2. Eerst cultuur, dan sport

In tabel 3.5.3.4 is in de laatste kolom het significantie verschil tussen variantcode 1 en 2 opgenomen. Met behulp van de Chi-square toets² zijn de verschillen met betrekking tot inloggen en afbreken tussen variantcode 1 en variantcode 2 getoetst.

Een Chi-kwadraattoets is een statistische test die wordt gebruikt om te bepalen of er een significante associatie is tussen twee categorische variabelen, in dit geval Variantcode en inloggen of Variantcode en afbreken.

Een lage p waarde (meestal kleiner dan 0,05) geeft aan dat de waargenomen resultaten onwaarschijnlijk zijn dat er geen verband is. In dat geval kan geconcludeerd worden dat het resultaat significant is.

Voor de VTO analyses komen echter geen significante verschillen (alle p-waardes zijn groter dan 0,05).

² Deze test vergelijkt de aantallen mensen die (een inlogpoging doen of afbreken) die je zou verwachten als er geen verband is tussen variantcode en inlogpoging/afbreuk (dit wordt de verwachte frequentie genoemd) met de daadwerkelijke aantallen die we hebben waargenomen. Als de werkelijke aantallen sterk afwijken van wat je zou verwachten als er geen verband is, dan krijg je een grote chi-square waarde. Dit suggereert dat er mogelijk een verband bestaat tussen variantcode en inloggen/afbreken. Als de chi-square waarde klein is, betekent dit dat er waarschijnlijk geen sterk verband is tussen deze twee variabelen.

Om te bepalen of de chi-kwadraattoets significant is, vergelijk je de berekende chi-kwadraatwaarde met een kritieke waarde uit een chi-kwadraatverdeling of gebruik je een p-waarde.

De p-waarde vertelt je hoe waarschijnlijk het is om de waargenomen resultaten te verkrijgen als er eigenlijk geen verband is tussen de variabelen.

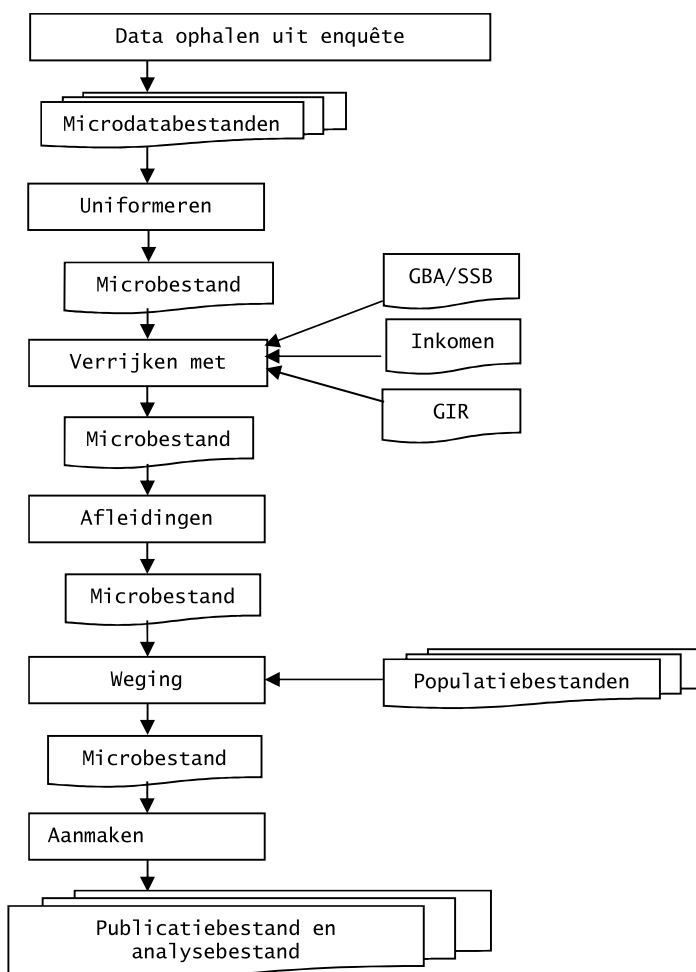
4. Verwerken (dataprocessing)

De term dataprocessing wordt gebruikt om de werkzaamheden samen te vatten die nodig zijn om aan de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst plausibele statistische informatie te kunnen ontleen. De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Het verwerken is uitgevoerd door statistische afdeling, sector SAL/SDV van de Divisie SER.

4.1 Inleiding

Hieronder wordt de verwerking van VTO beschreven en wordt aandacht besteed aan de keuzes die hierin gemaakt zijn. Onderstaande figuur geeft het verwerkingsproces van de onderzoek data in hoofdlijnen aan. De deelprocessen worden in de volgende paragrafen in meer detail beschreven.

Figuur 4.1.1. Procesmodel Verwerkingsproces VTO

4.2 Controleren en uniformeren waarneemdata

De data zijn afkomstig van enquêtes uitgezet via het internet (CAWI) en d.m.v. enquêteurs en enquêtrices (CAPI) en worden elektronisch opgeslagen in het enquête systeem van het CBS.

De range- en routingcontrole zijn vastgelegd in de vragenlijstschema's en zijn vervolgens in de elektronische vragenlijsten ingebouwd. Deze controles worden automatisch uitgevoerd tijdens het afnemen van de enquête. Er zijn geen fouten gevonden, dus zijn er geen correcties doorgevoerd op de data.

De metadata van enquêtedata is mode specifiek. In CAWI mode wordt bijvoorbeeld de "weet niet" of "weigert" categorie (indien van toepassing) als aparte categorie weergegeven, terwijl dat niet in de CAPI mode het geval is, waarbij standaard "weet niet" en "weigert" is toegestaan. Ook kan de vraagstelling in verschillende modes iets afwijken, of bevatten de verschillende modes iets andere antwoordcategorieën. Er zijn kleine verschillen in de meta voor beide modes.

Doel van uniformeren is om tot één uniforme recordstructuur te komen. Vervolgens kunnen de databestanden van de diverse modes (en versies) worden samengevoegd tot één fysiek bestand.

De data in het CBS enquêtesysteem worden tevens opgeslagen in BLAISE formaat. Variabele namen in dit systeem bevatten een punt (.) notatie waardoor variabelen in verschillende vragenblokken dezelfde lokale naam kunnen hebben. Bij het omzetten naar SPSS formaat zijn de variabele namen aangepast, door het gebruik van pre- of postfixen.

4.3 Verrijken

Na het samenvoegen van alle enquête data in één bestand, is het bestand verrijkt met registerinformatie. Deze informatie is afkomstig uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA), het SSB (verzameling van registers van het CBS), het GIR (gebiedsindelingen register) en uit de inkomensgegevens.

GBA-gegevens van 2022 en 2023 zijn gebruikt voor verrijking (afhankelijk van wanneer de respondent geënuquêteerd is). Hierbij is zo recent mogelijke informatie op de enquêtedatum gebruikt. De meest recente inkomensgegevens die voor het CBS beschikbaar zijn, zijn de (voorlopige) inkomensgegevens van 2021. Regionale gegevens zijn verrijkt op enquête datum. Hierbij is de codelijst gebruikt die vastgesteld is op 1 januari 2023.

In de volgende tabel is weergegeven welke registervariabelen zijn toegevoegd. De tweede kolom bevat de variabele namen zoals deze voorkomen in het geleverde SPSS-bestand. In de derde kolom is vermeld waar de variabele vandaan komt en welke peildatum deze betreft.

Tabel 4.3.1. Overzicht verkrijgingsvariabelen

Variabele omschrijving	Naam variabele	Bron, Peildatum
Postcode (4 cijfers)	Postcode_num	GIR 2023, enquêtedatum
Gemeentecode	GemCode	GIR 2023, enquêtedatum
Landsdeel	Landsdl	GIR 2023, enquêtedatum
Provincie	Prov	GIR 2023, enquêtedatum
Stedelijkheid	Stedgem	GIR 2023, enquêtedatum
generatie	SSB_GBAGENERATIE	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
herkomstgroepering cbs omgecodeerd voor statline-publicatie 3-deling incl. onbekend	SSB_ETNGROEPKORT ₁	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
herkomstgroepering cbs omgecodeerd voor andere statline-publ. lokale integratiekaart	SSB_ETNGROEP ₃	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
plaats van persoon in het huishouden	SSB_PLHH	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
type huishouden	SSB_TYPHH	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
geboorteland nederland of buitenland	SSB_GBAGEBOORTELANDNL	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
aantal ouders in het buitenland geboren	SSB_GBAAANTALoudERSBUITENLAND	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
herkomstland (cbs definitie)	SSB_GBAHERKOMSTLAND	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
standaard landcodering met indikkingen 3 groepen plus onbekend	SSB_LANDDRIEDELING	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
standaard landcodering met indikkingen 8 groepen plus onbekend	SSB_LANDACHTDELING	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
standaard landcodering met indikkingen, 10 groepen plus onbekend	SSB_LANDTIENDELING	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
geboorteland 4 deling tbv statline	SSB_GBAGEBLANDNLP ₁	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
geboorteland 3 deling tbv statline	SSB_GBAGEBLANDNLP ₂	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
korte indeling geboorteland tbv statline ebb	SSB_GBAGEBLANDNLP ₃	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
uitgebreid indeling geboorteland tbv statline ebb	SSB_GBAGEBLANDNLP ₄	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
land van herkomst.	SSB_GBALANDVANWAARINGESCHREVEN	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
VBLDUURNEDJR	SSB_VBLDUURNEDJR	SSB 2022/2023, zo dicht mogelijk bij enquêtedatum
sociaaleconomische categorie op jaarbasis	INPSECJ	Inkomensbestand 2021 (voorlopig)
percentielgroepen gestandaardiseerd besteedbaar inkomen particuliere huishoudens	INHP ₁₀₀ HGEST	Inkomensbestand 2021 (voorlopig)

4.4 Afleiden

Naast registervariabelen zijn er ook afgeleide variabelen toegevoegd. Deze worden toegevoegd voor analyse en publicatie doeleinden, of als deze variabelen in de weging (zie hoofdstuk 8) gebruikt worden. Ook zijn meerkeuzevragen omgezet naar dummy variabelen (dichotomiseren). Er zijn ook enkele afleidingen gemaakt op basis van het huishouden, huishoudsamenstelling, herkomst en inkomen.

Voor dit onderzoek wordt voor het huishouden alleen informatie zoals leeftijd, geslacht en burgerlijke staat van de ondervraagde persoon (OP) opgeslagen.

In onderstaande tabel 4.4.1 is aangegeven welke afgeleide variabelen gemaakt zijn.

Tabel 4.4.1. Overzicht afgeleide variabelen

Variabele omschrijving	Naam variabele bestand	Overige opmerking
Peildatum	Afl_Peildatum	De datum waarop de verrijkingen uit het SSB gebaseerd zijn.
Waarneemmode	Afl_code_mode	Mode waarin de enquête is afgenomen
Leeftijd OP (hhbox)	Afl_ift_OP	Op enquêtedatum
Geslacht OP (hhbox)	Afl_geslacht_OP	Op enquêtedatum
Burgerlijke staat OP (hhbox)	Afl_burgst__OP	Op enquêtedatum
Type huishouden (indikking)	Afl_typehuishouden3	Indikking van variabele SSB_TYPHH, met onbekenden in categorie 3.
Type huishouden in zeven categorieën	Afl_typehuishouden7	Indikking van INHP100HGEST, met onbekenden in categorie 1.
Plaats in huishouden (ingedikt)	Afl_PlaatsInHuishouden	Indikking van INHP100HGEST, met onbekenden in categorie 1.
Percentielgroepen gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen (indikking van INHP100HGEST)	Afl_huishoudinkomen	Indikking van StedGem in 4 categorieën
Indeling van het gestandaardiseerd inkomen in kwintielen (indikking van INHP100HGEST)	Afl_gestinkh5	Leeftijd OP in 4 klassen op enquêtedatum
Stedelijkheid [4]	Afl_stedgem4	Leeftijd OP in 7 klassen op enquêtedatum
Leeftijd OP in 4 klassen op enquetdatum	Afl_leeftijd4	Leeftijd OP in 12 klassen op enquêtedatum
Leeftijd OP in 7 klassen op enquetdatum	Afl_leeftijd7	Indikking van SSB_ETNGROEPKORT1, met onbekenden in categorie 1.
Leeftijd OP in 12 klassen op enquetdatum	Afl_leeftijd12	Indikking van Afl_herkomst3, met onbekenden in categorie 1.
Herkomst in twee categorieën (SSB)	Afl_herkomst2	Gebaseerd op SSB_ETNGROEPKORT1
Herkomst in drie categorieën (SSB)	Afl_herkomst3	Gebaseerd op SSB_ETNGROEPKORT1
Doelgroep in 6 categorieën, voor weging vanaf 2018	Afl_Doelgroep6	Doelgroepbenadering
Nieuwe indeling herkomst in drie categorieën, voor VTO2022/2023	Afl_landdriedeling	Gebaseerd op SSB_LANDDRIEDELING
Geboorteland in combinatie met geboorteland ouders en herkomst	Afl_GeboortelandEnHerkomst	Gebaseerd op SSB_GBAGEBOORTELANDNL, SSB_GBAAANTALOUDERSBUITENLAND en SSB_LANDDRIEDELING.
Genormaliseerd eindgewicht weging voor analyse	Analysegewicht	Kan voor analyse gebruikt worden
Eindgewicht	Eindgewicht	Ophooggewicht berekend d.m.v. weging naar de populatie op 1 januari 2023 volgende de oude herkomstindeling

Verder zijn ook meerkeuze vragen omgezet naar dummy variabelen (dichotomiseren). Deze variabelen hebben de namen van de originele meerkeuzevragen met als postfix de categorienamen. Deze gedichotomiseerde variabelen hebben allen dezelfde standaardindeling:

- (1) Ja
- (2) Nee
- (8) Weigert
- (9) Weet niet

Hieronder volgt de lijst met de dummy variabelen die afgeleid zijn van meerkeuzevragen. De overige (sport)variabelen die ook gedichotomiseerd zijn, zijn al weergegeven in tabel 4.4.1.

Tabel 4.4.2. Overzicht afgeleide variabelen

Variabele in originele vragenlijst	Variabelen in SPSS-bestand
Sport.Sport	Sportintro SportAtletiek SportBadmint SportBasket SportBiljart SportBoksen SportBowling SportBridge SportDammen SportDansen SportDarts SportDuiken SportFitness1 SportFitness2 SportFitness3 SportGolf SportGymTur SportHandbal SportHardloop SportHockey SportHonksoft SportBoules SportJudo SportKano SportKarate SportKickbox SportKlimmen SportKorfbal SportMidget SportMotor SportMountain SportPaard SportRoeien SportSchaats SportSchaken

	SportSchieten SportSkate SportWinter SportSquash SportTaekwon SportTafelt SportTennis SportVeldvoet SportVolley SportWandel SportWater SportFietsen SportYoga SportZaalvoet SportZeilSurf SportZwemmen SportAnders SportGeenDeze
SportLidLoc.LidSP_a_1 SportLidLoc.LidSP_a_2 SportLidLoc.LidSP_a_3	LidSP_a_1intro LidSP_a_1Alleen LidSP_a_1Groep LidSP_a_1LidSport LidSP_a_1Abonnee LidSP_a_1School LidSP_a_1Bedryf LidSP_a_1SocCult LidSP_a_1Zorg LidSP_a_1Anders Voor SportLidLoc.LidSP_a_2 en SportLidLoc.LidSP_a_3, analoog
SportLidLoc.Training_1 SportLidLoc.Training_2 SportLidLoc.Training_3	Training_1intro Training_1Training Training_1Comp Training_1Toernooi Training_1GeenDeze Voor SportLidLoc.Training_2 en SportLidLoc.Training_3 analoog
SportLidLoc.Locatie_a_1 SportLidLoc.Locatie_a_2 SportLidLoc.Locatie_a_3	Locatie_a_1intro Locatie_a_1Overdek Locatie_a_1AnderAcc Locatie_a_1OpenL Locatie_a_1OpenB Locatie_a_1Natuur Locatie_a_1HuisTuin Locatie_a_1Anders Voor SportLidLoc.Locatie_a_2 en SportLidLoc.Locatie_a_3 analoog
SportB.InstrucOnline	InstrucOnlineintro InstrucOnlineTV

	InstrucOnlineWebsite InstrucOnlineDVD InstrucOnlineApp InstrucOnlineGame InstrucOnlineVidbel InstrucOnlineAnders InstrucOnlineNee InstrucBoek
VrijwSport.WelkAct_a	WelkAct_aintro WelkAct_aTrainer WelkAct_aScheids WelkAct_aBestuur WelkAct_aCommiss WelkAct_aOrgani WelkAct_aOnderh WelkAct_aHoreca WelkAct_aAnders
WedBez.BezSp	BezSpintro BezSpAtletiek BezSpBadmint BezSpBasket BezSpBiljart BezSpBoksen BezSpBowling BezSpBridge BezSpDammen BezSpDansen BezSpDarts BezSpDuiken BezSpFitness1 BezSpFitness2 BezSpFitness3 BezSpGolf BezSpGymTur BezSpHandbal BezSpHardloop BezSpHockey BezSpHonksoft BezSpBoules BezSpJudo BezSpKano BezSpKarate BezSpKickbox BezSpKlimmen BezSpKorfbal BezSpMidget BezSpMotor BezSpMountain BezSpPaard BezSpRoeien BezSpSchaats BezSpSchaken BezSpSchieten

	BezSpSkate BezSpWinter BezSpSquash BezSpTaekwon BezSpTafelt BezSpTennis BezSpVeldvoet BezSpVolley BezSpWandel BezSpWater BezSpFietsen BezSpYoga BezSpZaalvoet BezSpZeilSurf BezSpZwemmen BezSpAnders BezSpGeenDeze
Mening.Wanged	Wangedintro WangedDiefstal WangedVerniel WangedLicham WangedOpmerk WangedDiscri WangedIntimi WangedOverlast WangedNiet
Mening.Wanged22	Wanged22intro Wanged22Geweld Wanged22Dreigen Wanged22Pesten Wanged22SeksInt Wanged22Discrim Wanged22Diefstal Wanged22Vandal Wanged22Overlast Wanged22GeenDeze Wanged22Bel
Mening.Discriminatie	Discriminatieintro DiscriminatieGeaard DiscriminatieGeslacht DiscriminatieAfkomst DiscriminatieReligie DiscriminatieZiekte DiscriminatieLeeftijd DiscriminatieAndrs
Mening.WangedRol	WangedRolintro WangedRolSporter WangedRolFunct WangedRolBezoeker WangedRolAndrs WangedRol_Andrs

Mening.WangedGevolg	WangedGevolgintro WangedGevolgGestopt WangedGevolgMinder WangedGevolgAndrLoc WangedGevolgAndrs WangedGevolgGeenDeze WangedGevolg_Andrs
Mening.WangedIngrijp	WangedIngrijpintro WangedIngrijpVeilig WangedIngrijpVertrouw WangedIngrijpHerbeleef WangedIngrijpSlaap WangedIngrijpAngst WangedIngrijpDepres WangedIngrijpAndrs WangedIngrijpGeenDeze
Mening.WangedGetuige	WangedGetuigeintro WangedGetuigeGeweld WangedGetuigeDreigen WangedGetuigePesten WangedGetuigeSeksInt WangedGetuigeDiscrim WangedGetuigeDiefstal WangedGetuigeVandal WangedGetuigeOverlast WangedGetuigeGeenDeze
Mening.DiscrimGetuige	DiscrimGetuigeintro DiscrimGetuigeGeraard DiscrimGetuigeGeslacht DiscrimGetuigeAfkomst DiscrimGetuigeReligie DiscrimGetuigeZiekte DiscrimGetuigeLeeftijd DiscrimGetuigeAndrs
Mening.RolGetuige	RolGetuigeintro RolGetuigeSporter RolGetuigeFunct RolGetuigeBezoeker RolGetuigeAndrs RolGetuige_Andrs
Mening.GetuigelNgrijpend	GetuigelNgrijpendintro GetuigelNgrijpendVeilig GetuigelNgrijpendVertrouw GetuigelNgrijpendHerbeleef GetuigelNgrijpendSlaap GetuigelNgrijpendAngst GetuigelNgrijpendDepres GetuigelNgrijpendAndrs GetuigelNgrijpendGeenDeze

SportAcht.Beperking	Beperkingintro BeperkingLicham BeperkingAuditie BeperkingVisueel BeperkingVerstand BeperkingPsych BeperkingChroni BeperkingAndrs BeperkingNee
Museum.WMuseum	WMuseumintro WMuseumKunst WMuseumGesch WMuseumNatuur WMuseumWeten WMuseumVolken WMuseumGemengd
Onderzoek.Aansluit	Aansluitintro AansluitVerenig AansluitInfGroep AansluitGeenDeze
Onderzoek.CultSteu	CultSteuintro CultSteuOnbetWrk CultSteuLidVrie CultSteuGeldGeef CultSteuAndrMan CultSteuNee
Onderzoek.CultVeld	CultVeldintro CultVeldMuseum CultVeldErfgoed CultVeldAmateur CultVeldMuziek CultVeldFilm CultVeldTheater CultVeldBeeldend CultVeldBieb CultVeldFestival CultVeldPodium CultVeldGeenDeze
Hobby.GameSamen	GameSamenintro GameSamenAlleen GameSamenRuimte GameSamenOnline GameSamenEsport
Hobby.Aansluit	Aansluitintro2 AansluitVerenig2 AansluitInfGroep2 AansluitGeenDeze2
CultAcht.Beperking	Beperkingintro2 BeperkingLicham2

	BeperkingAuditie2 BeperkingVisueel2 BeperkingVerstand2 BeperkingPsych2 BeperkingChroni2 BeperkingAndrs2 BeperkingNee2
--	---

5. Responsrapportage

5.1 Afbakening respons

De definities voor respons zijn als volgt:

Strenge respons = alle administratief/technisch correct binnengekomen responsen / uitzet.

Administratieve respons = alle administratief/technisch correct binnengekomen responsen / uitzet minus kaderfouten.

Zowel de strenge respons als de administratieve respons hoeven niet persé een statistische respons te zijn. Een correcte en volledige respons kan in de verwerking afvallen doordat bepaalde kritieke vragen niet (goed) ingevuld zijn.

Statistische respons = alle administratief/technisch correct binnengekomen responsen minus afgevallen records bij verwerking / uitzet minus kaderfouten en afgevallen records bij verwerking.

Er worden dus op basis van bepaalde verwerkingskeuzes nog records verwijderd. Bijvoorbeeld: uitsluitend onderzoekspersonen die de vragenlijst volledig hebben ingevuld, variabelen die nodig zijn voor de weging moeten gevuld zijn, een specifieke vraag in de vragenlijst moet beantwoord zijn).

5.2 Steekproef- en responsverantwoording

Niet alle personen die in een steekproef getrokken worden, kunnen ook echt worden benaderd. Om de enquêtedruk op de bevolking te spreiden, worden personen niet aangeschreven indien hierop in de voorafgaande twaalf maanden al iemand voor CBS-onderzoek is benaderd. Ook respecteert CBS het wanneer personen bij hun gemeente hebben aangegeven dat NAW-gegevens niet aan derden mogen worden verstrekt, en wordt de institutionele bevolking uitgesloten van benadering. Dit zijn de meest voorkomende redenen waarom een persoon niet benaderd kan worden. Om toch het gewenste aantal personen te kunnen benaderen, worden steekproeven groter getrokken dan het gewenste aantal uit te zetten personen. De personen die wel benaderd kunnen worden, vormen de bruikbare steekproef. Hieruit wordt het gewenste aantal te benaderen personen voor uitzet geselecteerd.

In tabel 5.2.1 is de steekproefomvang aangegeven, het aantal bruikbare elementen en de daadwerkelijke uitzet. Er zijn 8012 steekproefpersonen getrokken daarvan waren er 7839 bruikbaar. Uitzet zijn er uiteindelijk 7284.

Zonder kaderfouten (o.a. respondent overleden, verhuisd naar buitenland, onbekend, naar instelling) blijven er 7196 personen over, waarvan er 3039 daadwerkelijk hebben deelgenomen aan het onderzoek (2532 personen zijn uitgedund van CAWI naar CAPI en er zijn 1625 nonresponsen). Dit komt neer op een strenge respons van 41,7 procent. De administratieve respons is 42,2 procent. De uiteindelijke statistische respons bedraagt ook 42,2 procent omdat er maar 1 respons is afgevallen na verwerking.

Tabel 5.2.1. Steekproef- en responsverantwoording

	Totaal
Getrokken steekproef	8012
Bruikbare steekproef	7839
Uitgezette steekproef	7284
<i>Kaderfouten</i>	88
Overleden	9
Verhuisd naar buitenland	20
In aanbouw/afgebroken woning	22
Naar instelling/tehuis	12
Overig	25
<i>Netto steekproef (excl. kaderfouten)</i>	7196
<i>Uitdunning naar CAPI</i>	2532
<i>Non-respons</i>	1625
Verhuisd binnen Nederland	147
Weigering	694
Geen gelegenheid / niet in staat	215
Taalbarrière	324
Geen contact	126
Onveilige situatie	12
Afgebroken interview	8
Overig	99
Administratieve respons	3039
Statistische respons	3038
% Strengere respons	41,7%
% Administratieve respons	42,2%
% Statistische respons	42,2%

5.3 Selectiviteit van de respons

Tabel 5.3.1 geeft het responspercentage per bevolkingsgroep. Dit geeft aan welke groepen er beter of juist slechter responderen dan gemiddeld.

De belangrijkste bevolkingsgroepen die als achtergrondkenmerk in de weging zijn meegenomen worden weergegeven met de bijbehorende responspercentages.

De deelname aan de VTO verschilt tussen bevolkingsgroepen. De respons is relatief hoog onder vrouwen en ook onder jongeren tussen de 6 en 20 jaar. Bij 6- tot 12-jarigen zijn ouders vaak bereid om de vragenlijst in te vullen voor hun (jonge) kinderen. Maar ook mensen tussen de 60 en 70 jaar doen relatief vaak mee aan het onderzoek.

Gehuwden doen vaker mee aan het onderzoek dan gescheiden mensen of mensen die verweduwd zijn. Verder is de respons hoger onder mensen zonder migratieachtergrond dan onder mensen met migratieachtergrond. Ook is de respons het laagst in de laagste inkomensgroep ten opzichte van hogere inkomensgroepen. Onder mensen uit Oost-Nederland is de respons juist wat hoger.

De selectiviteit in respons is zoals verwacht en komt overeen met eerder onderzoek dat door het CBS is uitgevoerd. Ook is het vergelijkbaar met eerdere jaren van het VTO.

Tabel 5.3.1. Statistisch responspercentage per achtergrondkenmerk

		%
		2022
<i>Geslacht</i>		
	Man	40,8
	Vrouw	42,6
<i>Leeftijd</i>		
	6 t/m 19 jaar	48,6
	20 t/m 29 jaar	32,4
	30 t/m 39 jaar	36,9
	40 t/m 49 jaar	41,3
	50 t/m 59 jaar	40,0
	60 t/m 69 jaar	47,1
	70 +	44,5
<i>Burgerlijke staat</i>		
	gehuwd incl. geregistreerd partnerschap	46,4
	gescheiden	34,3
	Weduwe/weduwnaar	34,6
	Nooit gehuwd geweest	39,4
<i>Achtergrond</i>		
	Nederlands	43,6
	Westers	33,5
	Niet-Westers	38,6
<i>Doelgroep</i>		
	1: Westerse 75-plussers	39,5
	2: Westerse personen met hogere inkomens	45,4
	3: Westerse jongeren in huishoudens met lagere inkomens	42,2
	4: Westerse 18 – 54 jarigen met lagere inkomens	42,4
	5: Westerse 55 – 74 jarigen met lagere inkomens	37,1
	6: Niet – westersen	38,6
<i>Regio</i>		
	Noord	40,0
	Oost	43,4
	West	41,1
	Zuid	42,3
<i>Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen</i>		

Eerste (laagste) Tertiel	34,7
Tweede Tertiel	45,1
Derde Tertiel	45,7

Tabel 5.3.2 geeft de verdeling naar achtergrondkenmerken voor de populatie, de uitgezette steekproef en de respons. Ook dit geeft een beeld van de selectiviteit naar achtergrondkenmerken in de zin van een onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde bevolkingsgroepen ten opzichte van de steekproef en de populatie. In de steekproeftrekking wordt rekening gehouden met mogelijke kaderfouten, hierdoor verschillen de verdelingen in de getrokken steekproef en de uiteindelijk uitgezette steekproef nauwelijks.

Het ligt voor de hand dat de groepen met een hogere respons op de enquête relatief gezien ook vaak oververtegenwoordigd zijn in de respons ten opzichte van de steekproef (en mogelijk ook de populatie). Het gaat dan om personen van 6 tot 19 jaar en 60 tot 69 jaar, gehuwden, personen met een Nederlandse achtergrond en personen in de hogere inkomensklassen. Groepen met een lage respons zijn vaak ondervertegenwoordigd; in dit geval zijn dat de personen met een migratieachtergrond en personen uit de laagste inkomensklassen. Voor verschillen tussen de verdeling in de populatie en in de respons kan worden gecorrigeerd in de weging (zie hoofdstuk 6).

Tabel 5.1.2 Verdelingen populatie, netto steekproef en statistische respons

%	Populatie	Uitgezette steekproef	Statistische respons (ongewogen)
<i>Geslacht</i>			
Man	49,6	50,1	49,0
Vrouw	50,4	49,9	51,0
<i>Leeftijd</i>			
6 t/m 19 jaar	16,3	16,1	18,8
20 t/m 29 jaar	13,9	14,0	10,9
30 t/m 39 jaar	13,7	13,3	11,8
40 t/m 49 jaar	12,7	12,7	12,5
50 t/m 59 jaar	15,2	15,1	14,5
60 t/m 69 jaar	13,3	13,6	15,3
70+	14,8	15,2	16,2
<i>Burgerlijke staat</i>			
gehuwd incl. geregistreerd partnerschap	40,3	41,7	46,4
gescheiden	8,2	7,9	6,5
Weduwe/weduwnaar	4,8	4,8	4,0
Nooit gehuwd geweest	46,7	45,6	43,1
<i>Achtergrond</i>			
Nederlands	73,8	74,3	77,6
Westers	11,6	11,8	9,4

Niet - westers	14,6	14,0	12,9
<i>Doelgroep</i>			
1: Westerse 75-plussers	9,0	9,2	8,7
2: Westerse personen met hogere inkomens	39,8	39,8	43,3
3: Westerse jongeren in huishoudens met lagere inkomens	5,8	5,7	5,8
4: Westerse 18 – 54 jarigen met lagere inkomens	11,5	11,5	11,7
5: Westerse 55 – 74 jarigen met lagere inkomens	19,3	19,9	17,6
6: Niet – westersen	14,6	14,0	12,9
<i>Regio</i>			
Noord	9,9	10,0	9,5
Oost	21,1	20,9	21,8
West	47,9	47,8	47,1
Zuid	21,2	21,3	21,6
<i>Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen</i>			
Eerste (laagste) tertiel	34,5	34,4	28,6
Tweede tertiel	30,6	31,4	33,9
Derde (hoogste) tertiel	34,9	34,2	37,5

---

6. Weging

6.1 Weegmodel

Het weegmodel voor VTO 2023 is als volgt:

$$\begin{aligned} & \text{Typehuishouden}(3) + \text{Huishoudinkomen}(3) \times \text{Landsdeel}(4) + \\ & \text{Huishoudinkomen}(3) \times \text{Stedgem}(5) + \text{Leeftijd}(11) \times \text{Stedgem}(4) + \\ & \text{Leeftijd}(7) \times \text{Landsdeel}(4) + \text{Geslacht}(2) \times \text{Stedgem}(5) + \text{Geslacht}(2) \times \\ & \text{Burgerlijkestaat}(4) + \text{Geslacht}(2) \times \text{Provincie}(12) + \text{Geslacht}(2) \times \\ & \text{Herkomst}(3) + \text{Geslacht}(2) \times \text{Leeftijd}(12) + \text{Doelgroep}(6) \end{aligned}$$

Dit weegmodel is ontwikkeld is gebaseerd op het weegmodel dat in 2010 ontwikkeld is (zie ook de beschrijving van de weging in Banning (2013)). Daar is in 2018 doelgroep aan toegevoegd, om te corrigeren voor het doelgroepgerichte uitdunnen van de herbenaderbare cawi nonrespons, waardoor bovenstaande weegmodel ontstond. Dit weegmodel is in voorafgaande jaren gebruikt en nu ook voor de weging van 2022. De doelgroep variabele is afgeleid uit de variabelen huishoudinkomen, leeftijd en herkomst en deze variabele is ingedeeld in de categorieën zoals in figuur 1 is weergegeven. Westers zijn Nederlanders en personen met een westerse migratie-achtergrond en niet-westers zijn personen met een niet-westerse migratie-achtergrond. Het huishoudinkomen is verdeeld in kwintielen.

Figuur 6.1.1: Indeling van de doelgroepen

Kwintiel	Westers				Niet-westers
	< 18 jaar	18-54 jaar	55-74 jaar	75 jaare.o.	
1	3	5	4	1	6
2					
3					
4	2				
5					

6.2 Gewichten

Insluitgewichten corrigeren voor verschillen in kansen dat bepaalde groepen in de steekproef getrokken worden. Daarnaast zorgen insluitgewichten ervoor dat het berekende totaal voor de populatieomvang overeenkomt met de doelpopulatie. In VTO 2018 was er sprake van een oversampling waardoor bepaalde groepen een andere trekkingskans en dus een ander insluitgewicht kregen. Vanaf VTO 2020 (en dus ook VTO 2022) is daar echter geen sprake meer van, en dus krijgen alle respondenten het zelfde insluitgewicht. Op basis van het insluitgewicht worden startgewichten berekend, waarmee gewogen wordt. Voor VTO 2022 zijn alle startgewichten gelijk, zodanig dat de startgewichten van de responsrecords optellen tot het populatie totaal N . Hier geldt dus dat het startgewicht $d_i = \frac{N}{r}$, oftewel het populatie totaal gedeeld door de responsomvang (r). Het aantal steekproefelementen is gelijk aan n . Zie tabel 1.

Tabel 6.2.1: Insluit- en Startgewichten

N	n	r	N/n	$d_i (N/r)$
16515940	7283	3038	2267,7386	5436,4516

De weging is uitgevoerd met Bascula. Er zijn responsgegevens van 3038 personen gebruikt. De lineaire weegmethode kan negatieve gewichten geven, maar voor VTO 2022-2023 is dit niet het geval en het kleinste eindgewicht is 235,73. In tabel 2 staan enkele kenmerken van de verdeling van de correctie- en eindgewichten. Als correctiegewichten rond de 1 liggen is dat een teken dat het weegmodel weinig hoeft te corrigeren voor de selectieve nonrespons. Voor VTO 2022-2023 is het kleinste correctiegewicht 0,04, het gemiddelde van de correctiegewichten is 1,00 en het grootste correctiegewicht is 2,539. De standaarddeviatie van de correctiegewichten is 0,339.

Tabel 6.2.2: Verdeling van de correctie- en eindgewichten

	Correctiegewicht	Eindgewicht
Minimum	0,04	235,73
Eerste kwartiel	0,753	4093,648
Mediaan	0,938	5101,380
Gemiddelde	1,00	5436,452
Derde kwartiel	1,204	6543,614
Maximum	2,539	13805,598
Standaard deviatie	0,339	1845,666

Al met al laat de spreiding, de standaard deviatie en het design effect van de gewichten zien dat de weging gebaseerd op het weegmodel van 2020 en de jaren daarvoor plausibel en goed te gebruiken is voor 2022.

6.3 Resultaten

De ongewogen en gewogen uitkomsten op enkele doelvariabelen zijn met elkaar vergeleken in tabel 1. Een aantal belangrijke doelvariabelen zijn gekozen waarbij uit zowel het sportblok als het cultuurblok vragen zijn gekozen. Daarnaast is er ook een mix gekozen van soort vragen, zoals meerkeuzevragen en vragen naar frequenties. De verschillen in de ongewogen en gewogen cijfers zijn klein. Het weegmodel (met doelgroep) corrigeert voor de selectiviteit in respons (en de doelgroepgerichte uitdunning).

Tabel 6.3.1: Schattingen met weegmodel met en zonder doelgroep vergeleken

Doelvariabelen	Ongewogen Gemiddeld	Gewogen Gemiddeld
<i>Cultuur</i>		
Aantal keren bezocht: Een optreden van klassieke muziek	1,88	1,88
Aantal keren bezocht: Een optreden van pop-, rock- of bluesmuziek	1,65	1,64
Hoe vaak was u in de afgelopen 12 maanden op een feest met een optreden van muzikanten?	1,51	1,59
Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in de vrije tijd een museum bezocht?	2,31	2,24
<i>Sport</i>		
Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden in totaal gesport?	143,78	143,01
Hoe vaak heeft u de minst belangrijke sport in de afgelopen 12 maanden beoefend?	46,43	46,28
In mijn omgeving zijn voldoende sportaccommodaties aanwezig. Antwoord mee eens.	50,9%	50,0%
Ik heb voldoende keuze uit verschillende sporten in mijn buurt. Antwoord mee eens.	50,6%	49,5%
Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden vrijwilligers werk gedaan in de sport? Antwoord eens per week of vaker.	5,4%	5,2%
Op en rond sportwedstrijden voel ik me meestal veilig. Antwoord: mee eens.	45,1%	44,7%

6.4 Herkomst

De oude herkomsttermen zijn deze keer nog meegenomen in het weegmodel, volgens contractafspraken. CBS werkt inmiddels met een nieuwe indeling van herkomst. Om de effecten van deze nieuwe herkomst in de weging te onderzoeken is ook een weging gemaakt met de herkomstindeling: Nederland, Europa (exclusief Nederland) en Buiten Europa. Enkele gewogen uitkomstmaten zijn bekeken en vergeleken met de nieuwe herkomstindeling in de weging ten opzichte van de oude herkomstindeling in de weging. Conclusie is dat er nauwelijks of zelfs geen verschillen zijn in de uitkomstmaten. Voor vervolgonderzoek van VTO is het dus geoorloofd om de nieuwe herkomstindeling mee te nemen in de weging, in plaats van de oude indeling.

7. Andere kwaliteitsindicatoren

Behalve door naar de respons en de verdeling van de respons naar achtergrondkenmerken te kijken, kan ook op andere manieren een indruk gekregen worden van de kwaliteit van het onderzoek. Bij VTO is gekeken naar missings, geen antwoord op vragen en tellingen.

7.1 Missings, geen antwoord op vragen en tellingen

- Er zijn geen vragen gevonden met een opvallend hoog aantal missings, weet niet, of weigert.
- Er zijn geen respondenten die op een hoog percentage vragen geen antwoord geven.
- Tellingen op de variabelen geven geen aanwijzingen dat de routing niet klopt.

8. Plausibiliteitsanalyse

Om nader inzicht te krijgen in de kwaliteit en betrouwbaarheid van de Vrijtijdsomnibus (VTO) 2022/2023, is een plausibiliteitsanalyse uitgevoerd. Sport en cultuur staan als belangrijke overheidsterreinen op het gebied van vrijetijdsbesteding centraal in de VTO. In de plausibiliteitsanalyse is bekeken in hoeverre cijfers over de sport- en cultuurparticipatie van de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder vergelijkbaar zijn met die van VTO 2018/2019 en VTO2020/2021.

8.1 Vergelijking met het voorafgaande jaar van dit onderzoek

Bij sportparticipatie gaat het om het beoefenen van één of verschillende soorten sport in de vrije tijd in de afgelopen 12 maanden, zoals voetbal, tennis, fitness, toerfietsen of schaken. Bij cultuurparticipatie gaat het om het bezoeken van culturele voorstellingen, uitvoeringen en musea in zowel binnen- als buitenland in de afgelopen 12 maanden. Naast deze passieve cultuurparticipatie, is eveneens gekeken naar actieve cultuurparticipatie, dat wil zeggen het beoefenen van culturele hobby's in de vrije tijd in de afgelopen 12 maanden. Voorbeelden hiervan zijn het bespelen van een instrument en zingen.

8.1.1 Sportparticipatie

In tabel 8.1.1.1 staat aangegeven welk deel van de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder in de afgelopen 12 maanden een bepaalde sport heeft beoefend. Het gaat om gewogen cijfers.

Er zijn verschillen te zien in sportparticipatie in vergelijking met VTO 2020/2021. Fitness blijkt wederom het meest populair, gevolgd door zwemmen op de tweede plek en hardlopen op de derde plek. In 2018/2019 waren deze tweede en derde plek nog omgedraaid. Het aantal mensen dat geen sport beoefende is gelijk aan 2020/2021 en hoger dan in 2018/2019. De afname in sportdeelname tijdens de periode van coronamaatregelen lijkt dus niet te zijn hersteld. Bij sommige sporten zet de dalende trend door; dit is het geval bij onder andere karate. Andere sporten, bijvoorbeeld boksen, zien een toename maar zijn nog niet op het niveau van 2018/2019. Enkele sporten, waaronder de klimsport, werden in 2022/2023 vaker beoefend dan in voorgaande jaren.

Tabel 8.1.1.1: Beoefening verschillende soorten sport door de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder^a

	VTO 2018/2019	VTO 2020/2021	VTO 2022/2023
Aerobics, steps of spinning	9,4	6,7	6,5
Atletiek	1,9	1,6	1,7
Badminton	4,9	3,8	3,1
Basketbal	2,3	2,5	3,0
Biljart, poolbiljart of snooker	5,7	3,8	3,4
Boksen	2,7	2,1	2,7
Bowling	9,7	6,4	7,2
Bridge	1,0	1,0	1,2
Dammen	4,0	1,6	1,7
Dansen	8,7	6,4	6,5
Darts	4,0	3,2	3,1
Duiksport	1,6	0,7	0,9
Fitness	27,1	26,2	27,1
Golf	3,3	3,0	3,5
Gymnastiek of turnen	4,2	3,5	2,9
Handbal	1,0	0,8	0,8
Hardlopen, joggen of trimmen	18,1	18,0	16,2
Hockey	3,2	2,4	3,0
Honkbal of softbal	0,7	0,5	0,5
Jeu de boules	3,1	2,4	2,5
Judo	1,3	0,9	0,9
Kano	3,0	2,8	1,9
Karate	0,7	0,4	0,2
Kickboksen	2,7	1,5	2,5
Klimsport	2,5	2,2	2,8
Korfbal	1,1	0,8	0,9
Midgetgolf	4,4	2,8	3,5
Motor- autosport of	1,6	1,1	1,3
Paardensport	2,7	1,8	2,5
Roeien	1,3	1,6	1,2
Schaatsen	7,8	3,4	4,8
Schaken	3,6	3,1	3,7
Schietsport	1,2	0,9	0,9
Skeelers of skaten	3,7	4,8	4,2
Skiën, langlaufen of snowboarden	8,2	5,5	5,4
Squash	1,9	1,6	1,9
Taekwondo	0,3	0,3	0,4

Tafeltennis	4,7	3,6	4,4
Tennis	7,7	6,5	7,9
Veldvoetbal	11,0	8,7	9,8
Volleybal	3,1	2,9	3,0
Wandelsport of nordic walking	19,7	23,6	20,8
Wielrennen, toerfietsen of mountainbiken	11,8	13,8	12,0
			5,7
Waterpolo	0,3	0,3	0,3
(power)Yoga, pilates			7,8
Zaalvoetbal	3,3	2,4	2,8
Zeilen of surfen	2,8	3,2	3,0
Zwemmen	27,6	20,2	20,9
Andere sport	5,5	6,1	6,5
Geen sport	21,0	23,4	23,4

^a Het gaat hier om personen van 6 jaar of ouder die minstens 1 keer in de afgelopen 12 maanden een bepaalde sport hebben beoefend.

8.1.2 Passieve cultuurparticipatie

Over het algemeen is de passieve cultuurparticipatie gesten ten opzichte van 2020/2021, maar nog niet op het niveau van 2018/2019. Enige uitzondering hierop is de grotere stijging bij het bezoeken van een dance- of housefeest met DJ of VJ. Net als in voorgaande edities is museumbezoek nog steeds de populairste vorm van passieve cultuurparticipatie.

Tabel 8.1.2.1: Bezoek culturele voorstellingen, uitvoeringen en musea van de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder^a

	VTO 2018/2019	VTO 2020/2021	VTO 2022/2023
Musicalvoorstelling	27,8	10,5	17,2
Film	68,4	x	x
Toneelvoorstelling	24,5	13,0	18,5
Operavoorstelling of operette	5,7	2,1	2,7
Optreden van klassieke muziek	16,0	7,6	11,7
Optreden van pop-, rock- of bluesmuziek	29,8	14,5	x
Urban, rap of hip-hop optreden	9,0	2,9	x
Jazz optreden	8,4	2,6	x
Levenslied optreden	7,6	2,0	x
Optreden van wereldmuziek	8,6	3,2	x
Optreden van pop, rock, blues, rap, hiphop, jazz, levenslied en wereldmuziek	x	x	35,6
Dance- of housefeest met een optreden van een DJ of VJ	16,4	8,4	18,0
Cabaret of stand-up comedy voorstelling	20,0	11,6	16,0
Voorstelling van klassiek ballet of moderne dans	8,5	3,7	5,7
Voorstelling van volksdans, tango, salsa, stijldans of street- en breakdance	7,4	2,0	5,7
Literaire avond of voorleesavond	8,2	4,6	6,0
Online een voorstelling bekeken			38,5
Bezoek aan een museum in binnen- of buitenland	57,3	42,2	53,2

^a Het gaat hier om personen van 6 jaar en ouder die minstens 1 keer in de afgelopen 12 maanden een culturele voorstelling of uitvoering hebben bezocht.

X niet uitgevraagd in dat jaar

8.1.3 Actieve cultuurparticipatie

De nieuwe variabele gamen is de meest beoefende vorm van actieve cultuurparticipatie. Daarna is, gelijk aan voorgaande jaren, zingen de meest beoefende hobby. Cabaret of stand-up comedy blijft het minst beoefend en is als enige hobby gedaald ten opzichte van 2020/2021. Alle andere vormen van actieve cultuurparticipatie zien een stijging ten opzichte van de voorgaande editie.

Tabel 8.1.3.1: Beoefenen van culturele hobby's in de vrije tijd door de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder^a

	VTO 2018/2019	VTO 2020/2021	VTO 2022/2023
Instrument bespeeld	20,2	19,8	20,8
Gezongen	27,1	25,2	29,3
Toneel gespeeld	7,2	5,1	6,2
Klassiek ballet of moderne dans	3,0	2,8	3,3
Volksdans, werelddans, stildans	6,4	5,6	6,2
Cabaret of stand-up comedy gedaan	2,3	1,9	1,3
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	22,8	22,9	26,9
Beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele werkvormen	11,7	12,0	13,2
Film, videokunst, grafisch ontwerpen	22,8	19,9	20,2
Verhalen, gedichten of weblogs geschreven	14,7	11,7	12,6
Games gespeeld op telefoon, tablet of (spel)computer			51,9

^a Personen van 6 jaar en ouder die in de vrije tijd 'dagelijks', 'eens per week of vaker', 'eens per maand of vaker' of 'enkele keren in de afgelopen 12 maanden' een culturele hobby hebben beoefend.

9. Conclusie kwaliteitsanalyse

De statistische respons op VTO editie 2020/2021 bedraagt 42,2 procent. Deze respons is enigszins selectief, maar vergelijkbaar met de voorgaande editie. Vrouwen, jongeren tussen de 6 en 20 jaar, 60- tot 70-jarigen, autochtonen, gehuwden en mensen met een hoog inkomen responderen iets meer. De 20- tot 30-jarigen, mensen met een migratieachtergrond en mensen met een laag inkomen responderen juist iets minder. Dit beeld komt overeen met eerdere jaren van VTO en dat van andere sequentieel mixed-mode onderzoeken die bij het CBS worden uitgevoerd. Middels een weegfactor is deze selectiviteit verholpen.

Er zijn geen vragen gevonden met een opvallend hoog aantal missings, weet niet, of weigert. Er zijn geen respondenten die op een hoog percentage vragen geen antwoord geven. Tellingen op de variabelen geven geen aanwijzingen dat de routing niet klopt.

Van de afgelopen drie edities vond één editie plaats voor de COVID-19 pandemie (2018/2019), één tijdens de COVID-19 pandemie (2020/2021) en één na de COVID-19 pandemie (2022/2023). Niet geheel verrassend is het laagste aantal sport- en cultuurparticipatie gemeten in 2020/2021. Dit hangt waarschijnlijk samen met de toen geldende maatregelen tegen COVID-19. In 2022/2023 waren deze maatregelen niet meer van kracht en is het merendeel van de cijfers ook weer gestegen. Toch is de stijging nog onvoldoende om op het niveau van vóór de COVID-19 pandemie uit te komen.

10. Opgeleverde producten

10.1 Microbestanden

Het volgende eindbestand is geleverd:

Naam bestand	Data	Meta	Records	Variabelen
VTO2022_RA	*.sav	*.sps	3038	608

De microbestanden voor de verschillende afnemers worden vaak nog statistisch beveiligd. De wijze van beveiliging kan verschillen.

Onder statistische beveiliging verstaan we hier het voorkómen dat er inhoudelijke conclusies over herkenbare eenheden kunnen worden getrokken op basis van gepubliceerd of anderszins beschikbaar gesteld CBS-materiaal. Uit de statistische publicaties van het CBS (StatLine-tabellen, web-artikelen, persberichten, wetenschappelijke artikelen) mogen zulke conclusies niet getrokken kunnen worden. Maar ook als het CBS microdata beschikbaar stelt voor wetenschappelijke analyse, moet deze grondregel van de statistiek overeind blijven.

Er is nog geen verdere statistische beveiliging toegepast. Dat zal gebeuren op de DANS-bestanden. De inhoud van deze bestanden moet nog met (externe partij) afgestemd worden.

11. Referenties

1. Banning, R. (2013). Weging Vrijetijdsomnibus 2012/2013, CBS, Den Haag, 2013.

12. Bijlage I – Algemene beschrijving dataprocessing

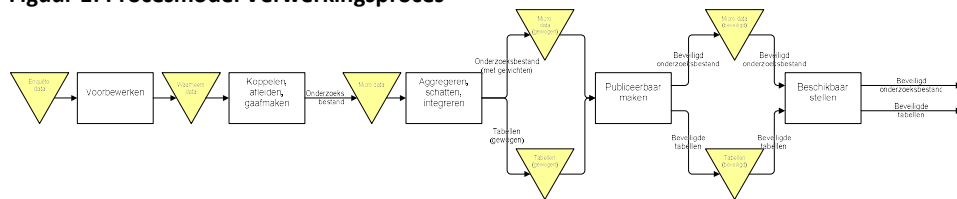
De term dataprocessing wordt gebruikt om de werkzaamheden samen te vatten die nodig zijn om aan de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst, plausibele statistische informatie te kunnen ontleenen. De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd.

Het verwerken is uitgevoerd door de Sector Arbeid, Inkomen en Leefsituatie (SAL) van de Divisie Sociaal-economische en ruimtelijke statistieken (SER) van het CBS.

Inleiding

Het onderstaande figuur 1 geeft het verwerkingsproces van de onderzoeksdata in hoofdlijnen aan. De vijf deelprocessen (weergegeven in de vierkante blokken) worden in hierna in detail beschreven.

Figuur 1: Procesmodel Verwerkingsproces

Vorbewerken: Van enquêtedata naar waarneemdata

Voordat enquêtedata geschikt is om te verwerken zijn er een aantal activiteiten nodig als voorbereiding. Kort gezegd gaat het erom de juiste data (qua cases en variabelen) in het juiste formaat beschikbaar te maken. Dit resulteert in waarneemdata. De waarneemdata is de grondstof voor het ‘echte’ verwerken.

Binnen het subproces “Vorbewerken” kunnen de volgende processtappen worden onderkend:

1.1. Controleren enquêtedata: range en routing controle

Met de range- en routingcontrole wordt gekeken of het enquêtebestand voldoet aan de eisen voor de verdere verwerking van het bestand.

Het enquêtebestand wordt hier gedefinieerd als:

- alle data uit een vragenlijst;
- van een of meerdere respondenten;
- van een specifieke mode.

De range- en routingcontrole is specifiek:

- per onderzoek;
- per mode;
- per versie van de vragenlijst.

De eisen van de controles zijn overwegend gebaseerd op de definitie van de vragenlijsten zoals vastgelegd in de gecompileerde vragenlijsten en op het ontwerp van het uniforme datamodel.

Range controles zijn o.a.:

- formaat van variabele;
- variabele heeft juiste naam;
- waardebereik van variabele conform afspraak;
- dubbele sleutels.

Routing controles zijn o.a.:

- indien een blok niet op de route ligt, mogen de variabelen ook geen waarde hebben;
- indien een blok wel op de route ligt moeten deze in principe (tenzij veld niet verplicht) ook een waarde hebben.

1.2 Uniformeren

De recordstructuur van enquêtedata kan mode specifiek zijn. Dit komt omdat de vragenlijst mode specifiek is. Daarmee is ook de metadata mode specifiek.

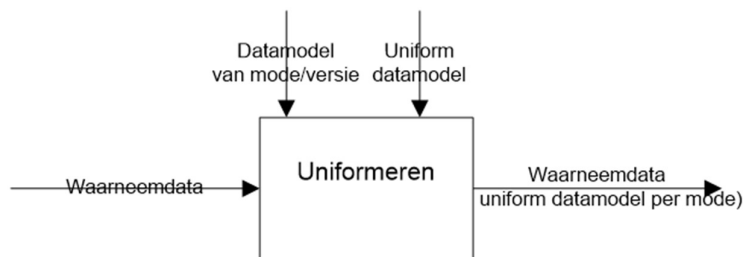
Het kan ook voorkomen dat gedurende het onderzoek er voor een mode meerdere versies van een vragenlijst worden gebruikt (eventueel ook met een verschil in variabelen). Dus ook per versie kunnen er verschillen qua recordstructuur zijn.

Doel bij uniformeren is om tot één uniforme recordstructuur te komen. De uniforme recordstructuur is onderzoekspecifiek en geldt in principe voor de duur van het hele onderzoek. Het bepalen van de uniforme recordstructuur³ en het beschrijven van de bijbehorende metadata is een ontwerpactiviteit. Dit betekent dat de metadata van het uniforme datamodel vooraf gedefinieerd is; dus voordat het uniformeren daadwerkelijk plaats vindt. Bij het uniformeren van de data hoeft er in principe dus geen metadata meer te worden aangepast; als je de data in het uniforme model zet is de metadata automatisch correct.

Pre-conditie:

- het mode-specifieke (en vragenlijstversie specifieke) datamodel moet bekend zijn;
- het uniforme datamodel moet bekend zijn.

Figuur 2: Procesmodel Uniformeren

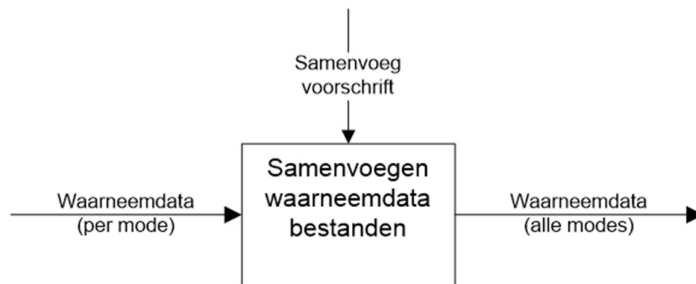
1.3 Controleren enquêtedata: range en routing controle

De waarneemdatabestanden van de diverse modes worden samengevoegd tot één fysiek bestand. Per case moet wel duidelijk blijven uit welke mode het record komt.

³ en trouwens ook de mode-specifieke datamodellen

Figuur 3: Procesmodel Samenvoegen waarneemdata

2. Koppelen, afleiden en gaafmaken

Bij het koppelen, afleiden en gaafmaken wordt de data verrijkt met o.a. data uit de steekproef, registerdata en andere bronnen. Tevens wordt de respons afgebakend, vindt imputeren en gaafmaken plaats en worden variabelen afgeleid (inclusief coderen). Dit resulteert in een onderzoeksbestand.

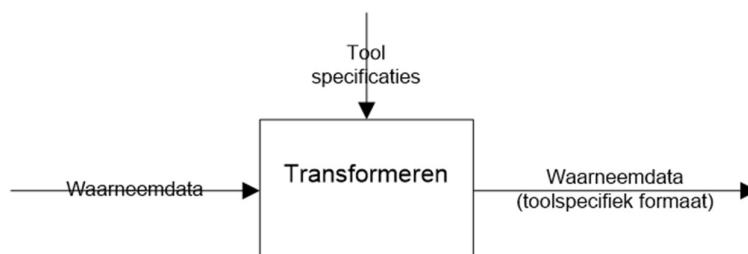
2.1 Transformeren

Doel van deze procesactiviteit is de waarneemdata transformeren naar een vorm die gebruikt kan worden bij de vervolg activiteiten. De waarneemdata is in een bepaald technisch formaat, in dit geval Blaise. Bij de vervolgstappen van het verwerkingsproces wordt SPSS als verwerkingstool gebruikt. Daartoe moet het technische formaat van de data worden aangepast (van Blaise via ASCII naar SPSS).

T.b.v. SPSS is transformeren bijvoorbeeld:

- Dichitomiseren (men werkt in het onderzoeksbestand niet met meervoudige antwoorden).
- Labels aanbrengen: Op basis van de metadata uit de vragenlijst worden variabelen en value labels gegenereerd, die worden gecombineerd met dit SPSS-systeembestand. Deze labels vormen de beschrijving van de data.
- Imputatie routing: Respondenten hoeven in de vragenlijst alleen die vragen te beantwoorden die op hun situatie van toepassing zijn. Vragen die door de respondent niet beantwoord hoefden te worden, gaan als blanco naar ASCII en krijgen vervolgens in SPSS de waarde SYSMIS. Dit betekent dat het SPSS-systeem de waarden als "n.v.t." beschouwd bij de uitvoering van statistische analyses.

Figuur 4: Procesmodel Transformeren

2.2 Verrinnen

Binnen de verwerkingsprocessen gebeurt "het verrinnen" alleen t.b.v. het koppelen met registerdata en dus niet om met geanonimiseerde data in het verwerkingsproces te werken. Om waarneemdata te kunnen verrijken met registerdata dient de waarneemdata eerst verrind te

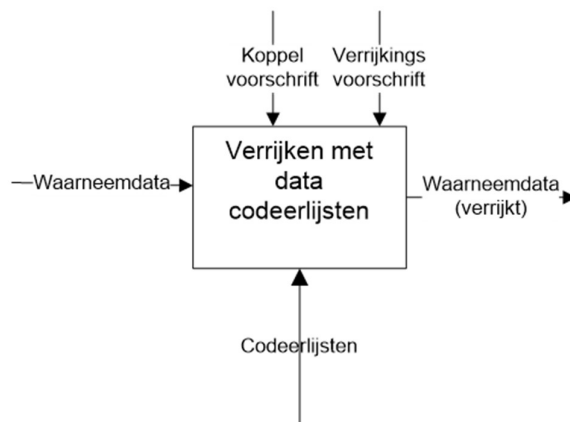
worden. Dit betekent dat voor iedere persoon in de waarneemdata een betekenisloze identificerende variabele wordt bepaald (genaamd "RINPersoon"). Dit nummer is gebaseerd op data uit de GBA.

De te koppelen waarneemdata wordt daartoe geleverd aan CBK. Deze koppelen de data aan het Centrale Koppelbestand Personen (CKP). Sector CBK levert de verrinde data vervolgens terug aan het verwerkingsproces. Voor het leggen van een koppeling zijn het Burger Service Nummer (BSN) en/of de combinatie van geboortedatum, geslacht en adres nodig. Een geslaagde koppeling betekent in concreto dat aan het originele record RINPersoon en RINPersoonVolgNr uit het CKP worden toegevoegd. Hiermee is de desbetreffende persoon in het CKP identificeerbaar. Naast de CKP persoonidentificatie wordt nog informatie over de koppeling aan het record toegevoegd.

2.3 Verrijken met data codeerlijsten

De waarneemdata wordt hier gekoppeld aan verschillende codeerlijsten. Hier wordt bijvoorbeeld op basis van de viercijferige postcode de gemeentecode bepaald. Op basis van de gemeentecode worden de bovengemeentelijke regionale indelingen bepaald.

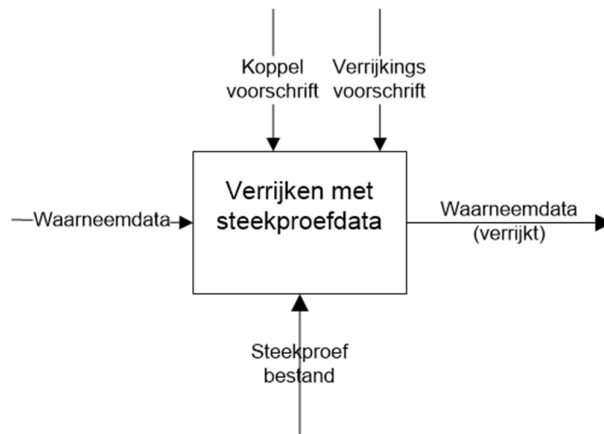
Figuur 5 : Procesmodel Verrijken met data codeerlijsten

2.4 Verrijken met steekproefdata

T.b.v. non-respons analyses kan de waarneemdata worden verrijkt met de complete steekproef met voor elk element de voor uitdunning van de adressensteekproef gebruikte variabelen (alle adresgegevens bijvoorbeeld), het startgewicht en een eindresultaat (bijvoorbeeld: uitgedunde GBA65plus, niet uitgezet door regiomanager, geen woonadres, leegstand, niemand thuis, taalbarrière, weigering, enzovoorts). Op deze manier kan een betere (uitgebreidere) non-respons analyse naar allerlei achtergrondkenmerken gemaakt worden. Bij het koppelen kan het voorkomen dat er een steekproefeenheid is waarvoor (nog) geen waarneemdata is. En tevens waarneemdata waarvoor geen steekproefeenheid is. In het laatste geval is blijkbaar een verkeerde respondent bevroegd.

Figuur 6: Procesmodel Verrijken met steekproefdata

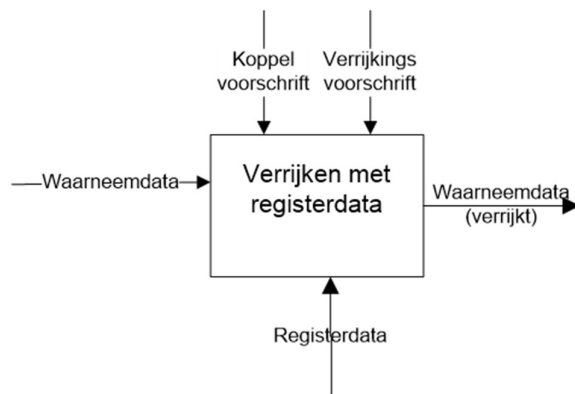
2.5 Verrijken met registerdata

Het koppelen met de registerdata gebeurt op basis van het RIN-nummer. Veel gebruikte registers zijn de GBA, de Polisadministratie en het UWV-Werkbedrijf.

De waarneemdata wordt uit de registers verrijkt met o.a. type huishouden, geboorteland persoon en van diens vader en moeder en afleidingen daarop (GBA), bron inkomen en hoogte inkomen (Polisadministratie), provincie, inschrijfduur (is een afleiding), werkend (UWV-Werkbedrijf).

Het verrijken gebeurt niet alleen voor de OP maar ook voor alle vastgestelde personen in het huishouden. Als er een koppeling is, wordt de waarneemdata vervolgens verrijkt met een aantal variabelen uit de registers. Als er geen koppeling is blijven de betreffende register-variabelen leeg.

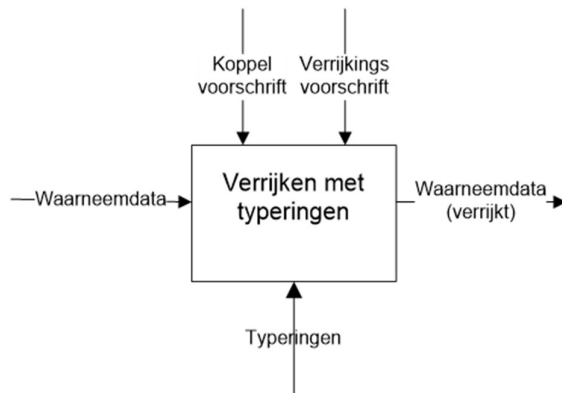
Figuur 7: Procesmodel Verrijken met registerdata

2.6 Verrijken met typering

Deze stap kan pas worden uitgevoerd als de typering beschikbaar zijn. Afhankelijk van het specifieke onderzoek heeft het typeren een bepaalde doorlooptijd, waardoor deze data (meestal) niet meteen beschikbaar is.

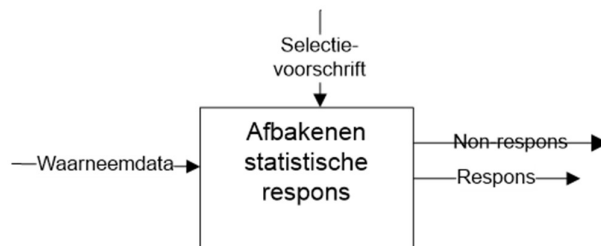
Figuur 8: Procesmodel Verrijken met typeringen

2.7 Afbakenen statistische respons

Alleen statistische respons wordt meegenomen in de verdere verwerking. Wat wel/niet tot respons behoort, staat in een voorschrift. In deze activiteit wordt o.b.v. het voorschrift de respons bepaald. Hoe de non-respons gescheiden wordt van de respons is vanuit logisch oogpunt niet relevant; dit kan bijvoorbeeld door de records fysiek van elkaar te scheiden, maar kan bv ook door met indicatoren te werken. Voorwaarde is dat de non-respons op een gegeven moment beschikbaar is ten bate van non-respons analyses.

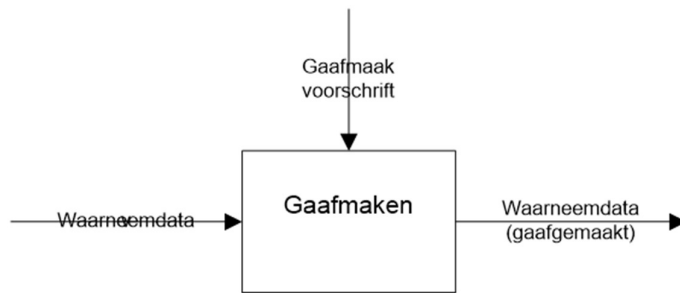
Figuur 9: Procesmodel Afbakenen statistische respons

2.8 Gaafmaken (micro)

Gaafmaken is het opsporen en corrigeren van foutieve gegevens in de waarneemdata. Bij micro gaafmaken vinden zowel de controles als de correcties plaats op microniveau. Voorbeelden van voorkomende fouten zijn: het geboortjaar klopt niet of is onwaarschijnlijk, een respondent rapporteert in euro's in plaats van in duizenden euro's (of omgekeerd), of de winst van een bedrijf is niet gelijk aan het verschil tussen baten en lasten. Gaafmaken gebeurt op basis van, bij het ontwerp bepaalde, voorschriften.

Figuur 10: Procesmodel Gaafmaken (micro)

2.9 Imputeren

Imputeren is het bepalen en introduceren van een (nieuwe) waarde op een plaats waar een waarde ontbreekt of op 'onbekend' (ontbrekend) is gezet.

Bij enquêtes komt het voor dat respondenten op één of meer vragen geen antwoord geven, terwijl dit wel van ze wordt verlangd. Men spreekt dan van item-nonrespons (of partiële nonrespons) en van (ten onrechte) ontbrekende waarden (missing values). Redenen om een vraag niet te beantwoorden zijn het niet kunnen of willen geven van het antwoord. Op ingewikkelde of moeilijk te begrijpen vragen kan men vaak geen antwoord geven, op gevoelige vragen wil men het dikwijls niet. Ook bij registers kunnen gegevens ontbreken die het CBS wel had willen hebben.

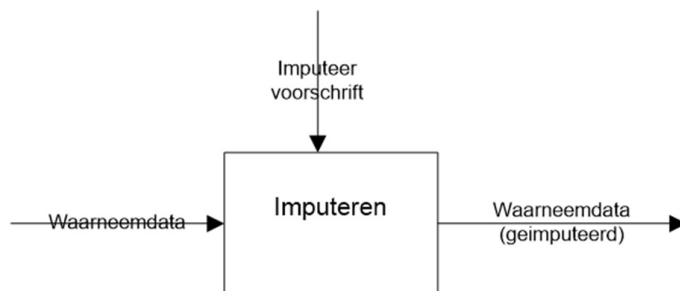
Er zijn een aantal manieren om met ontbrekende waarden om te gaan. Eén daarvan is imputeren van een geldige waarde voor de ontbrekende waarde in het databestand.

Een alternatief voor imputeren is om het achterwege te laten. De ontbrekende waarden blijven dan onbekend. Redenen om te imputeren, in plaats van het veld leeg te laten, zijn:

1. het verkrijgen van een 'volledig' (geheel gevuld) databestand;
2. verhoging van de kwaliteit van het micro-bestand en/of van de parameterschattingen.

We maken verder onderscheid tussen imputeren en afleiden. Bij het afleiden van variabelen worden nieuwe variabelen gecreëerd als functie van in het bestand reeds bestaande variabelen. Bij imputeren worden ontbrekende waarden op een bestaande variabele gecreëerd. Imputeren gebeurt op basis van, bij het ontwerp bepaalde, voorschriften. Steeds dient te worden vastgelegd dat een waarde is geïmputeerd.

Figuur 11: Procesmodel Imputeren

2.10 Afleiden

Met afleiden wordt hier bedoeld het creëren van nieuwe variabelen als functie van in het bestand reeds bestaande variabelen.

Coderen is ook een vorm van afleiden. Het coderen van een vraag is het (keuze)proces waarbij een beslissing wordt genomen om een antwoord te interpreteren in termen van een voor gedefinieerde verzameling mogelijke antwoorden. Een dergelijke keuze wordt, tijdens een interview of bij het invullen van een vragenformulier, vaak gedaan door respondenten, al of niet met hulp van een interviewer. Soms echter wordt deze keuze achteraf gedaan, op het CBS en zonder de aanwezigheid van een respondent, door codeurs of typeurs.

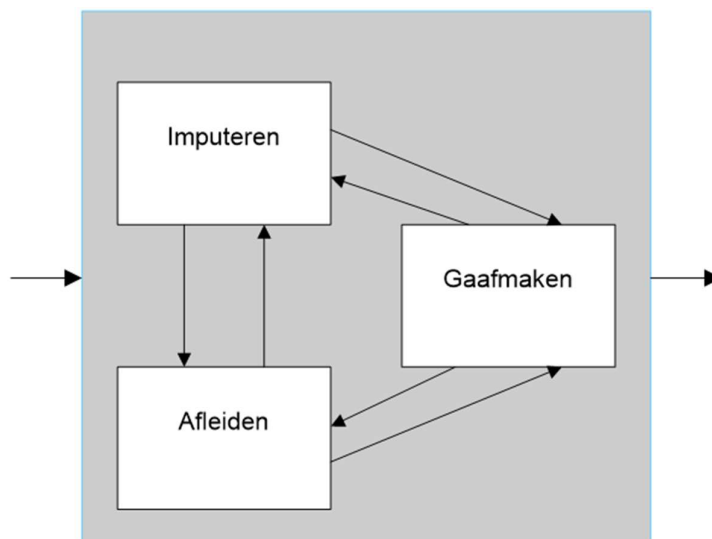
2.11 Gaafmaken, imputeren en afleiden: samenhang

De logische volgorde is eerst gaafmaken, dan imputeren en dan variabelen afleiden.

Echter, gaafmaken, imputeren en afleiden zijn geen activiteiten die voor een dataset en individuele case sequentieel verlopen. De activiteiten worden per variabele of set van variabele doorlopen, waarna de activiteiten voor andere variabelen worden doorlopen.

Eventueel kan de volgorde van de activiteiten ook anders zijn: bv eerst imputeren dan gaafmaken. Dit is afhankelijk van de specifieke regels die van toepassing zijn binnen het onderzoek.

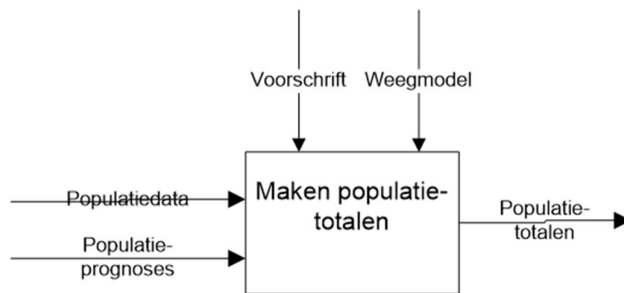
Figuur 12: Procesmodel Gaafmaken, imputeren en afleiden: Samenhang

2.12 Maken Populatietotalen

Voor het wegen zijn populatietotalen nodig. Het kan zijn dat de populatietotalen zelf geschat moeten worden aangezien de data bij de taakgroep Demografie niet altijd voldoende gedetailleerd en soms onvoldoende actueel zijn. Populatietotalen worden bepaald op het totale register, niet op de met register verrijkte waarneemdata.

Figuur 13: Procesmodel maken populatietotalen

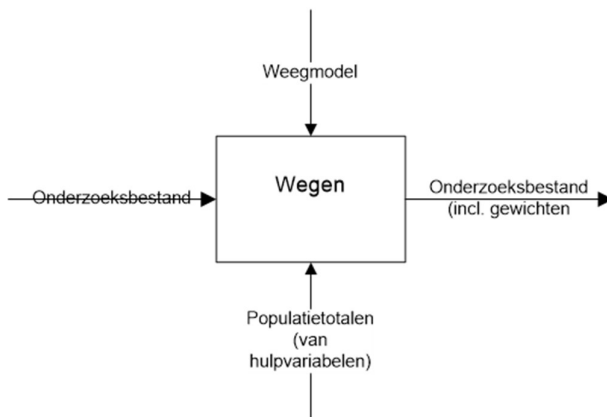

2.13 Wegen

Het wegen is de activiteit waarbij weegfactoren worden bepaald. In het weegmodel staat beschreven hoe het wegen moet plaatsvinden.

Bij het wegen wordt de verdeling van variabelen in de steekproef in overeenstemming gebracht met de verdeling daarvan in de populatie. Daartoe wordt aan iedere case een gewicht toegekend. Ten bate van het wegen zijn populatietotalen (hulpvariabelen) nodig op persoonsniveau. Tevens kan gewogen worden naar verdelingen waaraan het responsproces idealiter moet voldoen, bijvoorbeeld: elke dag evenveel respons of een gelijk responspercentage per mode. De weging resulteert in één of meerdere ophoogfactoren (afhankelijk van het aantal entiteiten waarvoor gewogen wordt).

Figuur 14: Procesmodel Wegen

3. Publiceerbaar maken

Bij het publiceerbaar maken worden de tabellen en het gewogen onderzoeksbestand statistisch beveiligd. Binnen het subproces "publiceerbaar maken" kunnen de hieronder genoemde processtappen plaatsvinden.

3.1 Maken micro output

Op basis van het onderzoeksbestand wordt de output (microbestanden) voor bijvoorbeeld de externe klant, SAL-SAD/SIL, CvB, DANS en/of Eurostat gemaakt.

De output voor de diverse afnemers bevatten meestal slechts een deelverzameling van de variabelen uit het onderzoeksbestand. Deze deelverzamelingen voor de verschillende afnemers worden in deze stap gemaakt.

SAL-SAD/SIL krijgen meestal het gehele onderzoeksbestand ten behoeve van het maken van publicaties. Hiervoor hoeven geen extra stappen gezet te worden.

3.2 Statistisch beveiligen microdata

De microbestanden voor de verschillende afnemers worden vaak nog statistisch beveiligd. De wijze van beveiliging kan wel verschillen.

Onder statistische beveiliging verstaan we hier het voorkómen dat er inhoudelijke conclusies over herkenbare eenheden kunnen worden getrokken op basis van gepubliceerd of anderszins beschikbaar gesteld CBS-materiaal. Uit de statistische publicaties van het CBS (StatLine-tabellen, web-artikelen, persberichten, wetenschappelijke artikelen) mogen zulke conclusies niet getrokken kunnen worden. Maar ook als het CBS microdata beschikbaar stelt voor wetenschappelijke analyse, moet deze grondregel van de statistiek overeind blijven.

3.3 Statistisch beveiligen standaardtabellen

De tabellen (t.b.v. de Externe klant, Ministeries, Statline, CvB, DANS en/of Eurostat) dienen ook statistisch beveiligd te worden.

4. Beschikbaar stellen

De statistisch beveiligde producten worden vervolgens als output geleverd (beschikbaar gesteld) aan diverse belanghebbenden, waaronder externe opdrachtgevers, verschillende ministeries, Eurostat, DANS, Centrum voor Beleidsstatistiek. Binnen het subproces "Beschikbaar stellen" kunnen de hieronder genoemde processtappen plaatsvinden.

4.1 Leveren microbestanden

Dit is de activiteit waarbij microdata daadwerkelijk wordt geleverd. Aan welke partijen geleverd wordt is afhankelijk van het betreffende onderzoek.

Er worden voor het onderzoek CV twee bestanden opgeleverd: een responsbestand met data voor de ene vragenlijstvariant en een responsbestand met data voor de andere vragenlijstvariant.

4.2 Leveren standaardtabellen

Dit is de activiteit waarbij de tabellen daadwerkelijk worden geleverd. Aan welke partijen geleverd wordt is afhankelijk van het betreffende onderzoek.